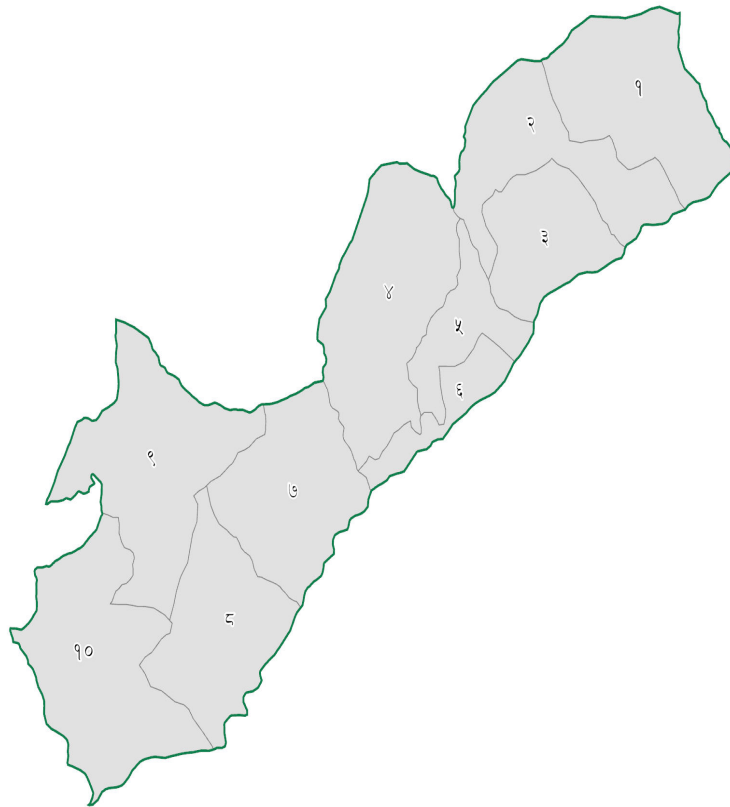

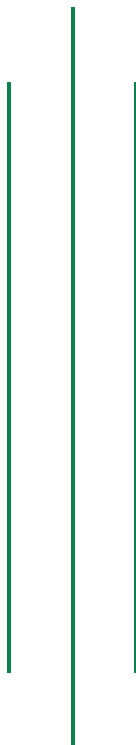
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
बुढिगंगा नगरपालिका, बाजुरा
आर्थिक वर्ष २०८०/८१

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
बुढिगंगा नगरपालिका, बाजुरा
आर्थिक वर्ष २०८०/८१

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि

(VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा
प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

*(Be A Credible Public Institution in
Promoting Accountability,
Transparency and Integrity)*

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय
लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

*(Provide independent
and Quality Audit Service
to the Nation)*

गन्तव्य

(MISSION)

मूल्य मान्यता

(CORE VALUES)

स्वतन्त्रता

(Independence)

निष्ठा

(Integrity)

पारदर्शिता

(Transparency)

जवाफदेहिता

(Accountability)

व्यावसायिकता

(Professionalism)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८०।८१ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानून निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानूनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फर्स्यौटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फर्स्यौट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

२०८२ वैशाख

(तौयम राया)

महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश
काठमाडौं

प.सं.:2081/82

मिति : २०८२-२-९

च.न.:FAR/2080-81/LOC/660

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

सुदूरपश्चिम प्रदेश

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू,

बुढिगंगा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
बाजुरा ।

कैफियतसहितको राय

हामीले यस बुढिगंगा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचितकोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखा नीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेश भएको आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचितकोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ लगायत सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । पालिकाले पेश गरेको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प. फा. नं. २७०) मा अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त भएको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण कार्यक्रमको रु.१० करोड ७७ लाख ६२ हजार, एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु.१ करोड ५८ लाख ३८ हजार, स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु.७ लाख ५० हजार, राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन कार्यक्रमको रु.१ लाख, स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन निर्माणको रु.१ करोड ४० लाख, गरिबसँग विशेषर कार्यक्रमको रु.४ लाख ५ हजार समेत गरी रु.१३ करोड ८८ लाख ५५ हजार समावेश गरेको छैन ।
२. पालिकाको रु.१ अर्ब ३ करोड १० लाख ५७ हजारको लेखापरीक्षण गरिएकोमा रु.४ करोड १४ लाख ३८ हजार (४.०१ प्रतिशत) बेरुजू देखिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपलब्ध गराएपछि प्रतिक्रियाबाट कुनै पनि बेरुजू फछ्यौट नभई रु.४ करोड १४ लाख ३८ हजार बाँकी रहेको छ । उक्त बाँकी बेरुजू मध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.६ लाख ३१ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रु.६९ लाख ४९ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.३ करोड ३८ लाख ५८ हजार रहेको छ । गत वर्षसम्म रु.२२ करोड ६१ लाख ७५

हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु रु. २४ करोड ९१ लाख ५८ हजार रहेको छ।
बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

३. पालिकाले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय विवरण तयार गरेकोमा लेखा टिप्पणीहरू ८, १४, १७, सम्पत्ति तथा राजस्व लगायतका विवरणहरू खुलासा गरेको छैन।

लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ। एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने नगरपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसका लागि स्वीकृत आचारसंहिताअनुसार हामीले काम गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त भएका आधार र प्रमाणहरू राय व्यक्त गर्न पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्नेमा हामी विश्वस्त छौं।

अन्य बेहोरा

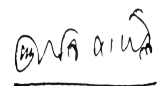
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा स्रोत साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, लक्ष्यअनुसार राजस्व असुली नभएको, कर्मचारीको दरबन्दी अनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास- निर्माण र सेवा प्रवाहमा असर परेको, विभिन्न शीर्षकमा प्रदान गरिएको अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका बेहोरा औल्याइएको छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापनको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम वित्तीय जिम्मेवारी र जवाफदेहिता जिम्मेवार व्यक्तिमा रहेको हुन्छ। त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट लागु भएको नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोबारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा त्रुटिका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी नगरकार्यपालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ। नगर कार्यपालिका, नगरपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय विवरण समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडारहित रहेको छ भनीयथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम लेखापरीक्षण कार्यसम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय कारोबारको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(पशुपति कुमार काफ्ले)

नायब महालेखापरीक्षक

चालु वर्षको बेरुजु

बेरुजु वर्गीकरण

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	साधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
३४	६८	४,१४,३८,११६	०	०	०	०	३४	६८	४,१४,३८,११६	६,३१,५८०	३,३८,५७,७६५	६९,४८,७७२	०	०	४,०८,०६,५३६	०

अद्यावधिक बेरुजु स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
बाजुरा	२२,६१,७५,०००	०	१,८६,५८,०७६	२०,७५,१६,९२४	२,०३,७१४	४,१४,३८,११६	२४,९१,५८,७५४

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०७८/७९	३१	अघिल्लो आर्थिक वर्षको भुक्तानी	७,११,६२०
२	२०७८/७९	३२	प्रकोप व्यवस्थापन	५,९६,४७३
३	२०७८/७९	३५	प्राविधिक धारका विद्यार्थीलाई अनुदान	६०,०००
४	२०७८/७९	३९	प्र.अ. भत्ता	३०,०००
५	२०७८/७९	४४.३	सवारी साधन भाडा	९,४४,४००
६	२०७८/७९	५४	कार्यक्रम बेगर टुक्रा-टुक्रा पारी खरिद	३८,०६,६०७
७	२०७८/७९	७३	पूँजिगत बजेटमा चालु प्रकृतिका खर्च	३५,२३,७२०

८	२०७८/७९	८३	ल्याप ल्याण्ड	३,०६,५१४
९	२०७८/७९	८५	शीर्षक बाहिर खर्च	१४,९२,०००
१०	२०७९/८०	६.२	कर्मचारी व्यवस्था	१३,९८,३३६
११	२०७९/८०	१४.४	फरक शीर्षकबाट खर्च	३४,५०,८९०
१२	२०७९/८०	१४.५	परामर्श तथा अध्ययन अनुसन्धान	२२,१४,५१७
१३	२०७९/८०	१७.६	प्रेषण खर्च	१,२३,०००
जम्मा				१,८६,५८,०७६

बुढीगंगा नगरपालिका , बाजुरा

परिचय

१ परिचय

कार्यालय परिचय - संघ, प्रदेश एवं स्थानीय तहमै उपलब्ध हुने स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरी योजनावद्ध सहभागितामूलक कार्यक्रमको माध्यमबाट स्थानीय जनतालाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक क्रियाकलापहरु संचालन गर्नु पालिकाको मुख्य उद्देश्य छ। अन्य उद्देश्यहरुमा आय वृद्धि र उपभोग व्यवस्थापनबाट सबै क्षेत्रमा बचत गर्ने क्षमतामा अभिवृद्धि गर्नु, ज्येष्ठ नागरिकहरुको सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आवश्यक सेवा सुविधा विस्तार गर्नु, ज्येष्ठ नागरिकप्रति परिवार, समुदाय र राज्यको दायित्वबोध गराउनु, स्थानीय स्वायत्त शासन तथा सहभागितामूलक पद्धतिका माध्यमबाट जनतालाई आधारभूत सेवा सुविधा उपलब्ध गराउनु रहेको छ । यस पालिकामा १० वडा, ५९.२ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा जनसंख्या २१,६७७ जना रहेको छ ।

लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस पालिकाको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८१/०५/१५ देखि २०८१।०५।१९ सम्म रहेको छ ।

लेखापरीक्षण विधि - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्बनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरु यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पयाप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाई, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रूपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

आर्थिक कारोबारको स्थिति - आय – व्ययतर्फ गरी जम्मा रु.१ अर्ब ३ करोड १० लाख ५७ हजार ७२५ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची-१ मा संलग्न छ ।

२ वित्तीय विवरण: प्राप्ति र भुक्तानी (म.ले.प.२७०)

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । नगरपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचा अनुसारको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) को ढाँचामा लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छः

प्राप्ति र भुक्तानीको एकिकृत वार्षिक प्रतिवेदन (बजेट र गैरबजेट निकाय)				
क्र.स./ आर्थिक सङ्केत	विवरण	चालु आ.व.को कारोबार		
		नगद	तेस्रो पक्ष भुक्तानी (सोझै भुक्तानी)	जम्मा
	राजस्व, अनुदान र अन्य प्राप्ति			
११०००	कर	८,३७,२१,७०९.३२	०	८,३७,२१,७०९.३२
१३०००	अनुदान	३६,८९,००,८५६.४०	०	३६,८९,००,८५६.४०
१४०००	अन्य राजस्व	२,५४,७४१.८४	०	२,५४,७४१.८४
क	कुल जम्मा प्राप्ति	४५,२८,७७,३०७.५६		४५,२८,७७,३०७.५६
३	चालु	३६,२९,४४,१६९.१६	०	३६,२९,४४,१६९.१६
२१०००	पारिश्रमिक / सुविधा	१६,५९,४२,०६५.०५	०	१६,५९,४२,०६५.०५
२२०००	मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८,७०,०४,०८१.११	०	१८,७०,०४,०८१.११
२५०००	सहायता (Subsidy)	१४,९३,६३१.००	०	१४,९३,६३१.००
२७०००	सामाजिक सुरक्षा	७०,७९,६८०.००	०	७०,७९,६८०.००
२८०००	अन्य खर्च	१४,२४,७१२.००	०	१४,२४,७१२.००
४	पूँजीगत	१९,२५,४७,४५८.२७	०	१९,२५,४७,४५८.२७
३१११०	भवन तथा संरचना	१,४४,७९,२६५.२८	०	१,४४,७९,२६५.२८
३११२०	सवारी साधन, मेशिनरी औजार, फर्निचर्स तथा फिक्चर्स	३९,४६,८३६.००	०	३९,४६,८३६.००
३११३०	अन्य पूँजीगत खर्च	३,२६,२३९.००	०	३,२६,२३९.००
३११५०	सार्वजनिक निर्माण	१७,३७,९५,११७.९९	०	१७,३७,९५,११७.९९
ख)	कुल जम्मा भुक्तानी	५५,५४,९१,६२७.४३		५५,५४,९१,६२७.४३
ग)	बचत/कमी (ग = क-ख)	(१०,२६,१४,३१९.८७)		(१०,२६,१४,३१९.८७)
घ)	धरौटी, आकस्मिक कोष लगायतका अन्य कोषको मौज्दातको थप/ घट (+ -)	(२,२७,०३,१९१.००)		(२,२७,०३,१९१.००)
घ.१)	कट्टी रकम भुक्तानी/ दाखिला गर्न बाकी	(२६,७३,३४५.७९)		(२६,७३,३४५.७९)
ङ)	यस आ.व.को नगद तथा बैंक मौज्दात (बचत / (कमी)) (ङ = ग+घ)	(१२,५३,१७,५१०.८७)		(१२,५३,१७,५१०.८७)
च)	गत आ.व.को नगद तथा बैंक मौज्दात	१५,१५,२३,६८४.५९		१५,१५,२३,६८४.५९
छ)	विनिमय नाफा/ घाटा तथा अन्य समायोजन			
ज)	आ.व. अन्तको बाँकी नगद तथा बैंक मौज्दात (ज= ङ+च+छ)	२,६२,०६,१७३.७२		२,६२,०६,१७३.७२

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू

३ वित्तीय विवरणको यथार्थता

नगरपालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ भनें सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७०) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु. १०,७७,६२,३४६।००, एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु. १,५८,३८,५७४।००, स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु. ७,५०,०००।, राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन कार्यक्रमको रु. १,००,०००।०० स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन निर्माणको रु. १,४०,००,०००।, गरी रु. १३,८४,५०,९२०।०० सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । सुत्रबाट तयार भएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७०) मा अन्तरसरकारी अख्तियारीबाट खर्च हुने यी विवरणहरू समावेश भएको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरण समेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण भएको छैन । अतः सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

४ फरक जिम्मेवारी

नगरपालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाको गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार रु. १४,१४,६८,८९१।०० मौज्जात रहेको छ । नगरपालिकाको स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) को वित्तीय विवरणमा आ.व. को अन्तिममा बाँकी मौज्जात रु. १२,८१,५४,८७७।७९ । स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) मा गत आ.व. को जिम्मेवारी रु. १५,१५,२३,६८४.५९ सरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा नगरपालिकाले थप कुनै विवरण उपलब्ध गराएको छैन । अतः नगरपालिकाले यस सम्बन्धमा मौज्जात यकिन गरी हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

५ फरक हिसाब

नगरपालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७०) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा नगरपालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु. २,६५,२३,६८४।५९, यस वर्षको प्राप्ति रु. ४,५९,३२,४०६।८७, यस वर्षको भुक्तानी रु. १८,३८,१५,६५४.३७ र बैङ्क मौज्जात रु. १,३६,६५,६८६.९१ छ । सुत्रमा नगरपालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरू समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं. २७० ले नगरपालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	गत वर्षको जिम्मेवारी	यस वर्षको प्राप्ति	यस वर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्जात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७०)	१५१५२३६८४.५९	५७२८७७३०७.५६	५५५४९१६२७.४३	२६२०६१७३.७२
एकीकृत आर्थिक विवरणअनुसार	१२५००००००.००	६१८८०९७१४.४३	७३९३०७२८१.८	३९८७१८६०.६३
फरक	२६५२३६८४.५९	४५९३२४०६.८७	१८३८१५६५४.३७	१३६६५६८६.९१

६ बैङ्क हिसाब विवरण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ अनुसार नगरपालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं. २१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाले बैङ्क हिसाब मिलान विवरण तयार गरेको छैन । नगरपालिकाको स्रेस्ता तथा वर्षान्तमा स्रेस्ता र बैङ्क मौज्जात देहायअनुसार छः

खाता	सेस्ता अनुसार मौज्दात रु.	बैङ्क स्टेटमेन्ट अनुसार वर्षान्तको मौज्दात रु.	फरक रु.
स्थानीय तह सञ्चित कोष खाता	१९७०६४५९.९२	१९४३२८५९.८९	२७३६०८.०३
विविध खर्च खाता	१८७०५९.००	२१९०००.००	३१९४९.००
विपद व्यवस्थापन खाता	४१४८२.००	१०३४४१२.००	९९२९३०.००
कर्मचारी कल्याण कोष खाता	१३०००००.००	१३०००००.००	०.००
धरोटी	९१३१५७७.५९	१९१८५५९६.७४	१००५४०१९.१५
जम्मा	३०३६६५७८.५१	४११७१८६०.६३	१०८०५२८२.१२

नगरपालिकाले म.ले.फा.नं.२१२ तयार गरी हिसाब मिलान नगर्दा वर्षान्तमा सेस्ता र बैङ्कबीचको हिसाब मिलानमा रु. १,०८,०५,२८२।१२ को फरक देखिन्छ । अतः नगरपालिकाले म.ले.फा.नं.२१२ तयार गरी हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

७ कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला

नगरपालिकाले तयार गरेको वित्तीय प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) अनुसार वर्षान्तमा विभिन्न भुक्तानीहरूमा कट्टी गरेको कर दायित्व रु. २६,७३,३४५।७९ देखाएको छ । यकिन भई सकेको कर दायित्व लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि दाखिला गरेको पाइएन । अतः उक्त रकममध्येबाट कुन कुन करकट्टी रकम दाखिला गर्नुपर्ने थियो, सो यकिन पश्चात सम्बन्धित शीर्षकमा दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	२६,७३,३४५
-------------------	-----------

८ आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा तोकिएको ढाँचामा आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गरी नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान NPSAS अनुसार प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । स्वीकृत लेखा ढाँचामा देहायको बिबरण समेत अभिलेखमा आउने गरी म.ले.प. फारामहरूको प्रयोग गरी एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन । नगरपालिकाले बजेट रकमान्तर, कार्यक्रम संसोधनको बिबरण- ३०४, बस्तु तथा निर्माणको खरिद योजना- ३११, परामर्श सेवाको खरिद योजना- ३१२, मर्मत सम्भार तथा संरक्षण अभिलेख खाता- ४१५, घर जग्गाको लगत किताब ४१७, आइटमवाइज कार्य अभिलेख खाता- ५०५, ठेक्कासँग सम्बन्धित गोश्वारा लगत- ५०७, बेरुजु लगत- ८०१, सम्परीक्षण गोश्वारा अभिलेख- ८०५, बिद्युतीय प्रणाली प्रयोगकर्ताको बिबरण, परिवर्तन र स्थगन अभिलेख- ९०२, सवारी साधन र मेशिन प्रयोगको लगबुक- ९०५, भ्रमण गरेका सबै कर्मचारीका लागि भ्रमण अभिलेख ९०७ तयार गरेको देखिएन । अतः स्वीकृत लेखा ढाँचामा लेखा राखी नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान अनुसार आर्थिक विवरण तथा प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ ।

९ बजेट पेश, पारित र अख्तियारी

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाको उपप्रमुखले २०८०।३।१० मा रु. ६२ करोड ११ लाख १७ हजार २ सयको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट २०८०।३।२५ मा पारित भएको छ । यसैगरी नगरपालिकाका प्रमुखले मिति २०८०।४।५ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । अतः सभाबाट स्वीकृत भएको बजेट समयभित्र नै खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न निर्देश गर्नुपर्दछ ।

१० बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन

नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकामा बजेट तर्जुमा समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालना गर्नुपर्दछ ।

११ योजना प्राथमिकीकरण तथा कार्यान्वयन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले योजना तथा बजेट तर्जुमा दिर्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दीगो र वातावरण संरक्षण, भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा वडास्तरीय १०२ र पालिकास्तरीय ३४ गरी जम्मा १३६ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ । नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका १३६ योजना मध्ये ९५ (६९.८५ प्रतिशत) योजना पाँच लाख मुनिका रहेका छन् । साना योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दीर्घकालीन उपलब्धी नहुने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठूला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्दछ ।

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.२० लाखमाथिका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाखदेखि २० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाख भन्दा कमका योजना सङ्ख्या
१	पालिकास्तरीय	१०२	१७	१३	७२
२	वडास्तरीय	३४	०	११	२३

१२ क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । नगरपालिकाको २०८०।८१ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायानुसार छः

क्र.सं.	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
				जम्मा खर्चको तुलनामा
१	आर्थिक विकास	५१२१००००	३९६११२८०.७	७.१३
२	पूर्वाधार विकास	१३९८५७०००	१३७०४८९१२	२४.६७
३	सामाजिक विकास	२६३९०९०००	२३५३२०७३६	४३.३६
४	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	७०५००००	५३२३७९१	०.९५
५	अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	१५९०९१२००	१३८१८६९०८	२४.८७
जम्मा		६२१११७२००	५५५४९१६२७	

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक विकासमा सबैभन्दा बढी ४१.४८ प्रतिशत र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रमा सबैभन्दा कम १.१३ प्रतिशत विनियोजन गरेको छ । अतः नगरपालिकाले बजेट विनियोजन गर्दा सबै क्षेत्रमा सन्तुलन कायम हुने गरी बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ ।

१३ त्रैमासिक प्रगति विवरण सहितको खर्च विश्लेषण

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण बनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष चालुतर्फ रु. ३९,७४,८५,२००।०० विनियोजन गरेकोमा रु. ३६,२९,४४,१६९।१६ (९१.३१ प्रतिशत) खर्च गरेको छ । प्रथम त्रैमासिकमा रु. ६,९६,४५,६९५.०४ (१७.५२ प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा रु. ६,००,८६,८४६.९२ (१५.११ प्रतिशत), तेस्रो त्रैमासिकमा रु. ९,०८,२०,१८०.०३ (२२.८४ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिकमा रु. १४,२३,९१,४४७.१७ (३५.८२ प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ भने आषाढ महिनामा मात्र रु.

७,९१,०५,९०८.२६ (१९.९० प्रतिशत) खर्च गरेको छ । त्यसैगरी, पूँजीगततर्फ रु. २२,३६,३२,०००.०० विनियोजन गरेकोमा रु. १९,२५,४७,४५८.२७ (६८.२३ प्रतिशत) खर्च गरेको छ । प्रथम त्रैमासिकमा रु. ५२,७४,०२४।७२ (२.३५ प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा रु. ३,१४,८५,४७८.५८ (१४.०७ प्रतिशत), तेस्रो त्रैमासिकमा रु. ६,९४,९२,६७७.६९ (३१.०७ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिकमा रु. ८,६२,९५,२७७.२८ (३८.५८ प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ भने आषाढ महिनामा मात्र रु. ३,०९,०७,०३८.२८ (१३.८२ प्रतिशत) खर्च गरेको छ । नगरपालिकाले विनियोजित बजेट खर्च गर्दा उचित सन्तुलन कायम गरी खर्च गरेको देखिएन । अतः नगरपालिकाले स्वीकृत कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा कामको गुणस्तर नखस्किने गरी त्रैमासिक रूपमा सन्तुलन कायम हुने गरी खर्च व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाको यस आर्थिक वर्षको त्रैमासिक प्रगति विवरण अनुसूचीमा रहेको छः

(विस्तृत विवरण हेर्नुजु दफा १३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१४ नगर प्रमुख लक्षित कार्यक्रम

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले नगरप्रमुख लक्षित कार्यक्रमको बजेट उपशिर्षक नै बनाई सो उपशिर्षकमा (अनुसूचीमा उल्लेख) रु. २ करोड ४७ लाख ५० विनियोजन गरेको र सो शिर्षकबाट रु. २,१५,३३,१८२।०० खर्च लेखेको देखिन्छ । विनियोजित बजेट, खर्च विवरण र उपयोगिता विश्लेषण गर्दा उक्त उपशिर्षकमा विनियोजित आयोजनाहरू नियमिततर्फका चालु र पूँजीगत प्रकृतिमा नै समावेश गर्न सकिने देखिएको र सो बजेट उपशिर्षक वितरणमुखी देखिएकोले यस्तो खर्चमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण हेर्नुजु दफा १४ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१५ गत वर्षको दायित्व भुक्तानी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ९ मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेश गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले गतवर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको खाता तथा कच्चावारी (म.ले.प.फा.नं. २२१) प्रमाणित गरी गत आ.व.मा दायित्व सरेको कर्मचारी संचयकोष तथा कर लगायतका कर्मचारीको भुक्तानी शीर्षकलाई खर्च संकेत नं. २२५२२ (कार्यक्रम खर्च) मा रु.३,५०,००,०००।०० विनियोजन गरी गत वर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको व्यवस्था गरी रु.३,४८,८०,६९९।२ भुक्तानी दिएको छ । सोही शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट तपशील बमोजिमका पूँजीगत शीर्षकको निर्माण कार्य लगायतमा भुक्तानी दिएको छ । अतः एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्याले निर्धारण गरेका खर्च संकेत विपरीत भएको भुक्तानी अनियमित देखिएको रु.

क्र.स.	गो.भो.नं. र मिति	विवरण	भुक्तानी पाउनेको विवरण	रकम
१	४५/२०८०/०६/२९	स्वास्थ्य भवन निर्माण	समारिका कन्स्ट्रक्सन बाजुरा	५०४३२१.६४
२	४६/२०८०/०६/२९	ब्रम्हतोला खेलमैदान निर्माण	ब्रम्हतोला खेलमैदान निर्माण उपभोगता समिति	१५२०२६५
३	५२/२०८०/०६/२९	९ नं. वडा कार्यालय निर्माण रनिङ्ग बिल	समारिका कन्स्ट्रक्सन बाजुरा	३२४०९०८
४	५३/२०८०/०६/२९	जि आर कन्स्ट्रक्सनको भुक्तानी	जि आर कन्स्ट्रक्सन बुढीगंगा	८७९१९४
५	५५/२०८०/०७/०१	रेडियो भवन निर्माण	श्री बडिमालिका साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि	१४२४६६३.२
६	६२/२०८०/०७/०२	सडक मर्मतको भुक्तानी	दिप निर्माण सेवा	६६६५१९
७	१७२/२०८०/०९/१५	करकल्या देखि वडा नं. ९ सडक मर्मत	संस्कार निर्माण सेवा बुढीगंगा ८	६७४८२१
८	२०९/२०८०/०९/२४	वडा नं. ८ को स्वास्थ्य भवन	समारिका जगत जे भि	४१०५०२
९	२१२/२०८०/०९/२४	नौले लोहारको घर निर्माणको भुक्तानी	नौले लोहार	२८८०००
१०	२८३/२०८०/१०/०९	९ नं. वडा कार्यालय निर्माण रनिङ्ग बिल	समारिका कन्स्ट्रक्सन बाजुरा	२५०७५२९
११	२८४/२०८०/१०/०९	९ नं. वडा कार्यालय निर्माण रनिङ्ग बिल	समारिका कन्स्ट्रक्सन बाजुरा	६९९९८
१२	३२६/२०८०/१०/२१	वडा नं. २, ९ र १० को सडक सरसफाई	योगेश कन्स्ट्रक्सन बाजुरा	६१४७२०
१३	४१७/२०८०/१२/०८	९ नं. वडा कार्यालय निर्माण अन्तिम बिल	समारिका कन्स्ट्रक्सन बाजुरा	२९७३१९५
१४	४७६/२०८१/०१/०६	चौरादेखि सिमलकोट बडेली सडक मर्मत	चौरादेखि सिमलकोट बडेली सडक मर्मत उपभोक्ता समिति	६५००००
१५	६२९/२०८१/०२/२४	६ नं. वडा कार्यालय निर्माण अन्तिम बिल	लम्पडा निर्माण तथा ढुवानी सेवा	१६३६१७९
१६	७८०/२०८१/०३/१७	१० नं. वडा कार्यालय निर्माणको बिल	समिटिपिक इन्जिनियरिङ्ग कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	४०४५१००
जम्मा				२२१०५९१४.८४
				अनियमित भएको २,२१,०५,९१४.८४

१६ रकमान्तर

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा कार्यपालिकाले स्वीकृत वार्षिक बजेटको अधिनमा रही कुनै शीर्षकबाट पूँजीगत शीर्षकमा पच्चीस प्रतिशत नबढाई रकमान्तर गर्न सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले हिउँदे अधिवेशनबाट ३४ शीर्षकहरूमा चालुतर्फ ८ शीर्षकमा रु. १ करोड ५ लाख ४६ हजार १९२ र पूँजीगततर्फ २६ शीर्षकमा रु. १ करोड २१ लाख ४० हजार गरी जम्मा रु. २ करोड २६ लाख ८६ हजार १९२ रकमान्तर गरेको छ । रकमान्तर गर्दा कुन शीर्षकमा कति विनियोजन भएको हो र कति अपुग भई रकमान्तर गर्नुपरेको हो, सो अभिलेख नगरपालिकाले नराकी कतिपय नयाँ शीर्षक समेत सिर्जना गरेको देखिन्छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐनले चालु खर्च शीर्षकमा रकमान्तर गर्ने सम्बन्धमा कुनै व्यवस्था गरेको पाइएन । अतः रकमान्तर गर्दा ऐन, नियमको पालना पूर्ण पालना गरी रकमान्तर गर्नुपर्दछ ।

१७ धरौटीको आर्थिक विवरण

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६४ मा कार्यालयले धरौटी रकमको गोश्वारा धरौटी खाता र व्यक्तिगत धरौटी खाता अध्यावधिक गरी राख्नुपर्ने, एक आर्थिक वर्षमा बाँकी रहेको धरौटी अर्को आर्थिक वर्षको लागि जिम्मेवारी सार्नुपर्ने एवं सोही नियमावलीको नियम ६६ मा कार्यालयले जम्मा गरेको धरौटी रकम सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले पेश गरेको धरौटीको आर्थिक विवरण अनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी सारेको धरौटी रकम रु. १,५६,६२,०६०।५९ र यो वर्ष प्राप्त धरौटी रकम रु. २०,०००।०० समेत गरी जम्मा रु. १,५६,८२,०६०।५९ भएकोमा यस वर्ष रु. ६५,५०,४८३।०० फिर्ता भई धरौटी मौज्दात रु. ९१,३१,५७७।५९ रहेको छ । पालिकाले स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SuTRA) मा धरौटी आम्दानी नजनाई धरौटीवापत प्राप्त रकम बैंक खातामा मात्र आम्दानी जनाएको कारण नगरपालिकाको नाममा रहेको धरौटी खातामा रु. १,९१,८५,५९६.६४ मौज्दात छ भने स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र)ले देखाउने धरौटीको आर्थिक विवरणमा धरौटी मौज्दात रु. ९१,३१,५७७.५९ रहेको छ । अतः आम्दानी नबाँधिएको धरौटी रु. १,००,५४,०९९.९५ को धरौटी आम्दानी बाँधी धरौटीको हिसाव मिलान गर्नुपर्दछ ।

साथै पालिकाले रिटेन्सन मनि वापत ५ प्रतिशत कट्टा गरी राखेको रकमको नियमावली अनुसार गोश्वारा धरौटी खाता र व्यक्तिगत धरौटी खाता अध्यावधिक गरी राखेको देखिएन । साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट धरौटी कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था नभएकोमा पालिकाले नियमावली विपरीत उपभोक्ता समितिबाट समेत धरौटी कट्टा गरेको देखियो । पालिकाले धरौटी फिर्ता गर्दा दोहोरो लेखाप्रणालीको सिद्धान्त अनुसार फिर्ता पाउनुपर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम उल्लेख नगरी बुढीगंगा नगरपालिकाको नाममा धरौटी फिर्ता जनाई सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थालाई धरौटी फिर्ता गर्ने गरी बैंकलाई पत्राचार गरी चेकको माध्यमबाट फिर्ता दिने गरेको देखियो । यसरी फिर्ता गर्दा स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणालीमा धरौटी कारोबारको स्पष्ट लेखाङ्कन हुन नसकेको देखियो । पालिकाले विभिन्न उपभोक्ता समिति/निर्माण व्यवसायीलाई रु ६५,५०,४८३।०० धरौटी रकम फिर्ता गरेको देखिन्छ । कतिपय निर्माण व्यवसायीलाई रकम फिर्ता गर्दा कर समायोजन पत्र समेत लिने नगरेको देखियो । अतः नगरपालिकाले धरौटीको आम्दानी र धरौटी फिर्ताको अभिलेख अध्यावधिक गरी स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत धरौटी खाताबाट मात्र धरौटी कारोबार गरी धरौटी लेखा व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१८ आय अनुमान

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु ५७,७७,०००।०० प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा रु २३,८३,५९७।६६ अर्थात अनुमानको ५८.७३ प्रतिशत कम आय प्राप्त गरेको छ । नगरपालिकाले आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यथार्थपरक बनाई आय आर्जन वृद्धि गर्नुपर्दछ ।

१९ आन्तरिक आय

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छः

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
५५५४९१६२७.४३	२३८३५९७.६६	०.४३

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा ०.४२९ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले नगरपालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ ।

२० कर तथा शुल्क असुली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति देहाय बमोजिम छः

आय शीर्षक	अनुमान	असुली
भुमिकर/ मालपोत	३५५०००	४५००००
घरजग्गा वहाल कर	२४३०००	२०००००
अन्य प्रशासनिक शुल्क	१७८०००	१०००००
सिफारिस दस्तुर	६२००००	२५००००
व्यक्तिगत घटना दस्तुर	०	३०००००
नाता प्रमाणीत दस्तुर	०	५००००
अन्य दस्तुर	२८३५०२८	०
व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१२५६०००	३५००००
न्यायीक दण्ड जरिवाना र जफत	०	०
प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	०	५५००
कुल जम्मा	५७७७०००	१७०५५००

२१ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ मा नगरपालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागू गरेको पाईएन । जसले गर्दा नगरपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- नगरपालिकाबाट सञ्चालित आयोजनाको मर्मत सम्भारको लागि मर्मत सम्भार कार्यविधि तर्जुमा गरेको छैन ।
- नगरपालिकाले उद्देश्य प्राप्तिका लागि आईपर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि सोको निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख राखेको छैन ।
- सञ्चालित योजनाको सूचनापाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषय पारदर्शी गर्न सकेको छैन । सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्नेमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी भित्र मात्र यस्तो सुनुवाई सीमित गरेको अवस्था छ ।
- नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीको कार्य विवरण बनाई सोको आधारमा कार्य मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन ।
- ठेक्का वा उपभोक्ताबाट हुने कामको निर्माण सुरु, लागत, सम्पन्न हुने मिति लगायत विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता तयार गरेको पाईएन ।
- नगरपालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गर्ने गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मा सहित हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन ।
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार भ्रमण/अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेर मात्र भ्रमण अनुगमन भत्ता भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले भ्रमण तथा अनुगमन वापत रु. ५८ लाख ४७ हजार खर्च लेखेकोमा कतिपय भुक्तानीमा अनुगमन प्रतिवेदन र भ्रमण प्रतिवेदन पेश गरेको छैन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विविध खर्चतर्फ नगरपालिका र वडा कार्यालय समेतले रु. ५४ लाख ०२ हजार खर्च गरेको छ । खर्चको मापदण्ड निर्धारण गरी यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

- नगरपालिकाले कृषि तथा पशुपंक्षीसँग सम्बन्धित सामाग्री, लघुउद्यम विकास सम्बन्धी सामाग्री तथा अन्य अनुदान वितरण गर्दा लाभग्राहीको पहिचान खुल्ने गरी नागरिकता नम्बर तथा सम्पर्क नम्बर समावेश नगरी नाममात्र उल्लेख गरी भरपाई गराई वितरण गर्ने गरेको छ ।
- नगरपालिका भित्रका विद्यालय अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको छैन भने अनुगमन समेत गरेको देखिने अभिलेख राखेको देखिएन।
- नगरपालिकाले शिक्षातर्फको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख भए अनुसार शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन (भिडान) गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरूलाई अनुदान निकासी दिनुपर्नेमा कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गरेको पाइएन ।
- संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नवीकरण, शुल्क निर्धारण, वर्गीकरण लगायतका अभिलेख व्यवस्थित तवरले राखेको पाइएन ।
- संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको तथ्याङ्क IEMIS अद्यावधिक गरेको छैन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत संभार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत तथा संभार गरेको अभिलेख राखेको पाइएन ।
- नगरपालिकाले कतिपय रकम भुक्तानी गर्दा आपूर्तिकर्ताको विल विजक संलग्न गरे तापनि सोको भुक्तानी आपूर्तिकर्तालाई नगरी कर्मचारीलाई गर्ने गरेको पाइयो । विल विजक बराबरको रकम आपूर्तिकर्तालाई नै भुक्तानी गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्दछ ।

अतः नियमावलीमा व्यवस्था भएबमोजिम कार्यालयबाट सम्पादन गरिने कार्य, प्रदान गरिने सेवा तथा स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिमको क्रियाकलापमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र जोखिमरहित ढङ्गबाट सम्पादन गर्न, वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यसम्पादन गर्न कामको प्रकृति अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्दछ ।

२२ आन्तरिक लेखापरीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ मा स्थानीय तहले कानून बमोजिम आफ्नो आय-व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकामा आन्तरिक लेखापरीक्षकको पद रिक्त हुँदा यो वर्ष कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट आन्तरिक लेखापरीक्षण गरिने अन्तरसरकारी अख्तियारी मार्फत हुने निकासीको बाहेक अन्य कुनैपनि कार्यक्रमको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । लेखापरीक्षण योजना बमोजिम नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण गरेको हुँदा स्नेस्ताको जोड जम्मा तर्फ कार्यालयको जोड जम्मालाई नै आधार मानिएको छ । वित्तीय समानिकरण, शसर्त, राजश्व वाँडफाँड लगायत सबै कारोवारको त्रैमासिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण नहुनाले आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर हुने र श्रेस्तामा रहेको कमी कमजोरी समयमै सुधार गर्न नसकिने हुनाले आन्तरिक नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन समेत आन्तरीक लेखापरीक्षण गर्नुपर्दछ । अतः आन्तरिक लेखापरीक्षकको पदपूर्ति गरी ऐन नियमको व्यवस्था अनुसार त्रैमासिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आर्थिक कारोवारलाई नियमित र पारदर्शी बनाउनु पर्दछ ।

२३ कानून निर्माण र सञ्चालन स्थिति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ५२ वटा नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म १६ वटा ऐन, ५ वटा नियमावली, ५५ कार्यविधि (अनुसूचीमा उल्लेख) लगायत ७६ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । साथै नगरपालिकाले ७६ वटा कानूनहरू निर्माण गरी सभा/कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरेतापनि उक्त सबै कानूनहरू राजपत्रमा प्रकाशन गरेको छैन । तसर्थ उक्त सबै कानूनहरू राजपत्रमा प्रकाशन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा २३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

२४ न्यायिक समिति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गत वर्ष फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी नरहेको र यो वर्ष २ विवाद दर्ता भएकोमा २ वटा नै फर्स्यौट हुन बाँकी देखिन्छ । अतः न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

उजुरीको प्रकार	गत आ.वमा फर्स्यौट गर्नु बाँकी	यो आ.व मा थप	यो आ.व मा फर्स्यौट	फर्स्यौट बाँकी	फर्स्यौट नहुनाको कारण
असुल उपर र लालनपाल सम्बन्धी	०	२	२	२	प्रक्रियामा रहेको

२५ सहकारी नियमन

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) मा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार नगरपालिका भित्र १७ वटा सहकारी संस्था रहेका छन् । नगरपालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) मा विवरण दाखिला गरेको पाइएन । अधिकांश सहकारीहरु संकटग्रस्त अवस्थामा रहेको बताईएतापनि के कस्तो कारणले संकटग्रस्त भएको हो, यसको पूर्ण विवरण तयार गरेको प्रतिवेदन प्राप्त हुन सकेन । अतः ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन समेत गर्नुपर्दछ ।

२६ सार्वजनिक सेवा प्रवाह

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसारका सेवाहरु स्थानीय तहले प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको नागरिकता सिफारिस, घरवाटो सिफारिस, नाता प्रमाणित, जन्म, मृत्यु, विवाह दर्ता, वसाइसराई लगायतका सेवा प्रवाहको विवरण अद्यावधिक राख्नुपर्दछ । नगरपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यो वर्ष सेवा प्रवाहको अवस्था देहाय बमोजिम छः

विवरण	निवेदन दर्ता	सिफारिस भएको संख्या
जन्मदर्ता	१११७	१११६
मृत्युदर्ता	२१४	२१४
वसाइसराई दर्ता	४४	४४
विवाह दर्ता	२५९	२५९
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	१	१
कालोपत्रे सडक निर्माण	१ कि.मी.	ठेक्काको चरण
कालोपत्रे सडक मर्मत		१० कि.मी.

२७ तलवी प्रतिवेदन

निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ । नगरपालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य लगायत अन्य कर्मचारीहरुको जम्मा रु. १,६४,३७,४९५।३३ र नगरपालिकाका कर्मचारीहरुको रु. ४,४०,४२,६०१।९८ गरी जम्मा रु. ६,०४,८०,०९७।३१ तलबभत्ता शीर्षकमा खर्च लेखेको छ । तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्दा पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

२८ कर्मचारी व्यवस्था

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ (८) मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, बगैँचे, प्लम्बर लगायतका पद तथा सेवामा बाहेक करारमा नियुक्त गर्न पाइने व्यवस्था छैन । नगरपालिकाले उल्लेखित पदहरूमा बाहेक कर्मचारी करारमा नियुक्त गरी तलब भत्ता रु. ९३,८९,८६२।०० भुक्तानी गरेको पाइयो । ऐनको व्यवस्था विपरीत कर्मचारी नियुक्त गरी तलबभत्ता भुक्तानी गर्ने कार्य नियमसम्मत नदेखिएको रु.

क्र.स.	पद	सङ्ख्या	तलब	जम्मा तलब	कैफियत
१	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	१	३२९००	४२७७००	
२	प्रशासन सहायक	२	३२९००	८५५४००	
३	प्रशासन सहायक	२	२२९७०	५७६४२०	
५	खेल प्रशिक्षक	२	३२९०२	८५५४५२	
६	स्व खेल प्रशिक्षक	२	२००००	५२००००	
७	ना प स्वा प्रा	१	२००००	२६००००	
८	हेल्थ असिस्टेन्ट	१	३४७३०	४५९४९०	
१०	मनो सामाजिक संयोजक	१	२६०००	१०९४००	पालिका ३०% मात्र
११	मनो सामाजिक कर्ता	५	२२०००	११००००	
१२	कृषि प्राविधिक	१०	२००००	२६०००००	
१३	पशु प्राविधिक	१०	२००००	२६०००००	
१४	कार्यालय सहयोगी	२	१६०००	३२०००	
	जम्मा			९३८९८६२	

अनियमित भएको	९३,८९,८६२
--------------	-----------

२९ अवकाश कोष

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट कर्मचारी अवकाश कोषमा रु. १३,००,०००।०० ट्रान्सफर गरेको छ । तर उक्त कोष सञ्चालन सम्बन्धी नगरपालिकाबाट कुनै ऐन, कानूनको व्यवस्था भएको देखिएन साथै नियमानुसार कोषमा मासिक रूपमा जम्मा गर्नुपर्नेमा कानूनको व्यवस्था नगरी एकमुष्टरूपमा सोझै कर्मचारी अवकाश कोषमा रकम ट्रान्सफर गर्न मिल्ने नदेखिएकाले उक्त रकम फिर्ता लिई स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा दाखिला हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१३,००,०००
-------------------	-----------

३० सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग र संरक्षण

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ५५ मा कार्यालयमा प्राप्त हुन आएको सम्पूर्ण नगदी, जिन्सीको संरक्षणको प्रवन्ध मिलाउनु जिम्मेवार व्यक्तिको कर्तव्य हुने साथै नियमावलीको नियम १०२ मा कार्यालयले कार्यालय बसेको सरकारी घर, जग्गा तथा कार्यालय अन्तर्गतको सरकारी घर, जग्गाको लगत महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचामा घर जग्गा तथा सम्पत्तिको लगत राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) मा जिन्सी तथा मालसामानको विवरण प्रविष्टि गरेको भएतापनि नगरपालिका मातहतमा रहेका वडा कार्यालय रहेको घरजग्गा लगायतका सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण पूर्णरूपमा अध्यावधिक गरेको पाइएन । अतः नगरपालिकाले नियमानुसार घरजग्गा तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको लगत अध्यावधिक गरी सम्पत्तिको प्रभावकारी उपयोग एवं संरक्षण समेत गर्नुपर्दछ ।

३१ जिन्सी तथा जिन्सी निरीक्षण

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७७।८।७ मा २०७७।९।७ भित्र सवै तहका कार्यालयहरूलाई २०७६।७७ सम्मको मौज्जात प्रविष्टि र जिन्सी निरीक्षण फारम अनिवार्य रूपमा (PAMS)मा प्रविष्टि गर्ने र अनिवार्य रूपमा (PAMS) मा सरकारी सम्पत्तीको लेखाङ्कन गर्न परिपत्र गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार छः

- पालिकाले गत विगत वर्षको मौज्जात रहेका र यस वर्ष खरिद भएका समानहरूको Public Asset Management System (PAMS) मा प्रविष्टि गरेको छ ।
 - यस नगरपालिका अन्तर्गतका साविक गाउँ विकास समितिबाट भएका सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धमा अभिलेख अद्यावधिक गरेको देखिन्छ ।
 - नगरपालिकाले सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) बाट जारी भएको प्रतिवेदनलाई नै जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनको रूपमा प्रमाणित गरेकोले जिन्सी सामग्रीहरूको वास्तविक अवस्था के छ, सो विश्लेषण गर्न सकिएन ।
- अतः नगरपालिकाले नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम जिन्सी निरीक्षण गराई सोको आधारमा मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

३२ मूल्य अभिवृद्धि कर समायोजन

मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका फर्मसँग तोकीएको ढाँचाको कर वीजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले गो.भौ. नं २८३ र २८४ मिति (२०८०।१०।०९ नगरपालिका चालु) बाट समारिका कन्सट्रक्सनलाई वडा नं ९ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको दोस्रो रनिङ्ग विल बापतको रकम मूल्य अभिवृद्धि कर सहित ३२५७५२९ भुक्तानी गर्दा विजक नं नै उल्लेख नभएको विलबाट भुक्तानी गरेकोले मूल्य अभिवृद्धि कर रु ३७४७५८।९८ मूल्य अभिवृद्धि कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रकम रु

प्रमाण पेश नगरेको	३,७४,७५८.९८
-------------------	-------------

३३ जनप्रतिनिधिको बिमा भुक्तानी: (४७/२०८०-६-२९):

सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुबिधा सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) ऐन, २०७६ को दफा ३ को उपदफा १ मा नगरपालिकाका पदाधिकारीले पाउने सेवासुबिधा सम्बन्धी व्यवस्था छ । जसमा म्यादी जीवनबिमाको व्यवस्था गरेको छैन । नगरपालिकाका तपशील बमोजिमका ५४ जना जनप्रतिनिधिहरूको प्रतिव्यक्ति रु. ११,३००।०० मा दरले सामुहिक म्यादी जीवनबिमाको सम्झौता गरी गो.भौ.नं. ४७(न.पा.चालु), २०८०।०६।२९ मार्फत हिमालयन लाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेडलाई रु. ६,१०,२००।०० भुक्तानी दिएको छ। अतः नियममा नभएको बिमावापतको भुक्तानी रकम सम्बन्धित पदाधिकारीबाट असुल हुनुपर्ने रु.

क्र.सं.	जनप्रतिनिधिको नाम थर	ठेगाना	पद	रकम
१	श्री राम बहादुर बानियाँ	बु.न.पा. - ८	नगर प्रमुख	११३००
२	श्री माया खड्का कुँवर	बु.न.पा. - ३	नगर-उपप्रमुख	११३००
३	श्री रण बहादुर थापा	बु.न.पा. - १	वडानं १ वडा अध्यक्ष	११३००
४	श्री पदम भण्डारी	बु.न.पा. - २	वडानं २ वडा अध्यक्ष	११३००
५	श्री खडक बहादुर अधिकारी	बु.न.पा. - ३	वडानं ३ वडा अध्यक्ष	११३००
६	श्री मिन बहादुर शाह	बु.न.पा. - ४	वडानं ४ वडा अध्यक्ष	११३००
७	श्री चक्र बहादुर थापा	बु.न.पा. - ५	वडा नं ५ वडा अध्यक्ष	११३००
८	श्री हेमराज जैशी	बु.न.पा. - ६	वडा नं ६ वडा अध्यक्ष	११३००
९	श्री भवन सिंह के.सि.	बु.न.पा. - ७	वडा नं ७ वडा अध्यक्ष	११३००
१०	श्री रमेश रावल	बु.न.पा. - ८	वडा नं ८ वडा अध्यक्ष	११३००
११	श्री मिन बहादुर सिंह	बु.न.पा. - ९	वडा नं ९ वडा अध्यक्ष	११३००
१२	श्री दलबहादुर साउँद	बु.न.पा. - २०	वडा नं १० वडा अध्यक्ष	११३००
१३	श्री शुसिला कुमारी मिजार	बु.न.पा. - ५	कार्यपालिका सदस्य	११३००
१४	श्री सर्प जित सार्कि	बु.न.पा. - ७	कार्यपालिका सदस्य	११३००
१५	श्री विष्णु उखेडा	बु.न.पा. - ५	कार्यपालिका सदस्य	११३००
१६	श्री अप्सरा थापा	बु.न.पा. - २	कार्यपालिका सदस्य	११३००
१७	श्री निरुता सुनार	बु.न.पा. - ६	कार्यपालिका सदस्य	११३००
१८	श्री वसन्ती पाध्याय	बु.न.पा. - १	कार्यपालिका सदस्य	११३००
१९	श्री प्रेम दमाई नेपाली	बु.न.पा. - ३	कार्यपालिका सदस्य	११३००
२०	श्री बुदी देवि नेपाली	बु.न.पा. - ९	कार्यपालिका सदस्य	११३००
२१	श्री दिनेश परी	बु.न.पा. - १	नगर सभा सदस्य	११३००
२२	श्री जलु आग्री	बु.न.पा. - १	नगर सभा सदस्य	११३००
२३	श्री लोकेन्द्र बहादुर सिंह	बु.न.पा. - १	नगर सभा सदस्य	११३००
२४	श्री धर्मराज जोशी	बु.न.पा. - २	नगर सभा सदस्य	११३००
२५	श्री चिनापरी वि.क.	बु.न.पा. - २	नगर सभा सदस्य	११३००
२६	श्री खडक बहादुर रावल	बु.न.पा. - २	नगर सभा सदस्य	११३००
२७	श्री कल्पना देवी थापा	बु.न.पा. - ३	नगर सभा सदस्य	११३००
२८	श्री धनादेवी उखेडा	बु.न.पा. - ३	नगर सभा सदस्य	११३००
२९	श्री हरिकेश दमाई	बु.न.पा. - ३	नगर सभा सदस्य	११३००
३०	श्री भक्त भण्डारी	बु.न.पा. - ३	नगर सभा सदस्य	११३००
३१	श्री शेरबहादुर खाती	बु.न.पा. - ४	नगर सभा सदस्य	११३००
३२	श्री मोती बहादुर रावल	बु.न.पा. - ४	नगर सभा सदस्य	११३००
३३	श्री सुनिता कुमारी सुनार	बु.न.पा. - ४	नगर सभा सदस्य	११३००
३४	श्री मोती कला थापा	बु.न.पा. - ४	नगर सभा सदस्य	११३००

३५	श्री सीता कुमारी थापा रावत	बु.न.पा. - ५	नगर सभा सदस्य	११३००
३६	श्री धन बहादुर रावत	बु.न.पा. - ५	नगर सभा सदस्य	११३००
३७	श्री कर्ण बहादुर सार्की	बु.न.पा. - ५	नगर सभा सदस्य	११३००
३८	श्री देव बहादुर बोहरा	बु.न.पा. - ६	नगर सभा सदस्य	११३००
३९	श्री पार्वती पाध्या	बु.न.पा. - ६	नगर सभा सदस्य	११३००
४०	श्री जौलादेवी सार्की	बु.न.पा. - ७	नगर सभा सदस्य	११३००
४१	श्री उपेन्द्र बहादुर कटुवाल	बु.न.पा. - ७	नगर सभा सदस्य	११३००
४२	श्री अर्जुन बहादुर खड्का	बु.न.पा. - ७	नगर सभा सदस्य	११३००
४३	श्री बिन्दा देवी बिष्ट	बु.न.पा. - ७	नगर सभा सदस्य	११३००
४४	श्री आइते बुढा	बु.न.पा. - ८	नगर सभा सदस्य	११३००
४५	श्री राम बहादुर थापा	बु.न.पा. - ८	नगर सभा सदस्य	११३००
४६	श्री माइली कुमाल	बु.न.पा. - ८	नगर सभा सदस्य	११३००
४७	श्री गुमा सुनार	बु.न.पा. - ८	नगर सभा सदस्य	११३००
४८	श्री दाने सेराला	बु.न.पा. - ९	नगर सभा सदस्य	११३००
४९	श्री उमा देवी पाध्या	बु.न.पा. - ९	नगर सभा सदस्य	११३००
५०	श्री मीन बहादुर थापा	बु.न.पा. - ९	नगर सभा सदस्य	११३००
५१	श्री गंग वि.क.	बु.न.पा. - १०	नगर सभा सदस्य	११३००
५२	श्री गंगा देवी जैशी	बु.न.पा. - १०	नगर सभा सदस्य	११३००
५३	श्री जगु सार्की	बु.न.पा. - १०	नगर सभा सदस्य	११३००
५४	श्री खडक रावत	बु.न.पा. - १०	नगर सभा सदस्य	११३००
जम्मा				६१०२००

असुल गर्नुपर्ने ६,१०,२००

३४ प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ (१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल भरपाई वा कागजात संलग्न भए नभएको र भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जांच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले निम्न भुक्तानी दिँदा कागजात बेगर भुक्तानी गरेको पाइएको तथा प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रकम रु

गो भौ नं मिति	भुक्तानी प्राप्त गर्ने	भुक्तानी शिर्षक	रकम	कैफियत
८२३।२०८१।३।१९ (नगरपालिका चालु)	लोकेश रोकाया	बडा स्तरिय तथ्याङ्क संकलन	१४७७५०	कागजात प्रमाण पेश नभएको
जम्मा			१४७७५०	

प्रमाण पेश नगरेको १,४७,७५०

३५ संघीय सरकार विशेष अनुदान

नेपाल सरकार राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्रकाशित “विशेष अनुदान सम्बन्धी (तेस्रो संशोधन) कार्यविधि, २०७७ को दफा ७ मा नेपाल सरकारले तलबभत्ता, मसलन्द लगायतका साधारण खर्चका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई विशेष अनुदान प्रदान नगरिने उल्लेख छ । नगरपालिकाले संघीय विशेष अनुदानबाट संचालन गरेको बुढीगंगा सीप विकास केन्द्रका लागि विनियोजन भएको बजेटबाट निर्देशिका विपरीत हुने गरी तपशील बमोजिमका तलबभत्ता तथा बिलभर्पाईहरू लगायतमा रु. १८,६९,३३८।०० खर्च लेखेको छ । अतः निर्देशिका विपरीत भएको खर्च रकम अनियमित भएको रु.

क्र.स.	गो. भौ. नं. र मिति	विवरण	भुक्तानी पाउने	रकम	कैफियत
१	७८/२०८०/१०/१४	सामानको बिल भुक्तानी	नृपराज जैशी	४५००	
२	९६/२०८०/११/१८	सामानको बिल भुक्तानी	मिन बहादुर बुढा	२०००	
३	१३७/२०८०/१२/२८	तलब भत्ता भुक्तानी	कर्मचारीहरु	३६३९६३	
४	१४८/२०८१/०१/१६	केटिभ मिडियाको बिल भुक्तानी	सिद्धार्थ बैंक	७५९६३	
५	१६५/२०८१/०१/२७	तलब भत्ता भुक्तानी	कर्मचारीहरु	१११३२१	
६	२१२/२०८१/०३/०५	कार्यालय सामानको बिल भुक्तानी	खडक बहादुर बम	४१००००	
७	२२६/२०८१/०३/११	साउण्ड सिस्टमको बिल भुक्तानी	खडक बहादुर बम	३४४३३५	
८	२४५/२०८१/०३/१५	विभिन्न बिल भुक्तानी	मिन बहादुर बुढा	६१००१	
९	२६१/२०८१/०३/१८	तलब भत्ता भुक्तानी	कर्मचारीहरु	४२०५२२	
१०	२७१/२०८१/०३/१९	तलब भत्ता भुक्तानी	कर्मचारीहरु	११७३३	छुट तलब
११	२८७/२०८१/०३/२०	कार्यालय सामानको बिल भुक्तानी	सिद्धार्थ बैंक	६४०००	
जम्मा				१८६९३३८	
				अनियमित भएको	१८,६९,३३८

३६ फरक शीर्षकमा खर्च

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७ मा सरकारी बजेट खर्च गर्दा जुन शीर्षकमा बजेट विनियोजन भएको हो, सोही शीर्षकमा खर्च लेख्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले सशर्त अनुदानमा खर्च लेख्दा सम्बन्धित शीर्षकबाट नै लेख्नुपर्नेमा देहाय बमोजिमको योजनाहरुमा शीर्षक फरक पारी खर्च लेखेको देखिन्छ । अतः फरक शीर्षकमा लेखिएको उक्त खर्च संघीय संचित कोष खातामा फिर्ता गर्नुपर्ने रु.

क्र.सं.	गो.भो.नं. र मिति	विवरण	वापत	भुक्तानी पाउने	रकम	कैफियत
१	२०,२०८०।०७।०२	विविध खर्च (चिया पानी लगायत)	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी	सुरत बहादुर थापा	१२०३०	संघ सशर्त चालु
२	१५५,२०८१।०१।२४	सञ्चालित रोजगार आयोजनाको अनुगमन	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी	मोहन बहादुर मिजार	१०५००	संघ सशर्त चालु
३	१५५,२०८१।०१।२५	सञ्चालित रोजगार आयोजनाको अनुगमन	दैनिक भ्रमण भत्ता भुक्तानी	टक बहादुर सिंह	९५४०	संघ सशर्त चालु
४	२३१,२०८१।०३।१२	एमआईएस तलबभत्ता	फोटोकपी मेसिन, झोला लगायत खरिद	सपना शाह	४१८०८	संघ सशर्त चालु
५	२३३,२०८१।०३।१२	निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	शिक्षकको तलब भत्ता भुक्तानी	विभिन्न विद्यालयहरू	२१६८०४	संघ सशर्त चालु
६	२५७,२०८१।०३।१७	जैविक विविधता संरक्षण	कृषि स्नातक करारको तलबभत्ता भुक्तानी	वरेन्द्र बहादुर बिष्ट	४३२५२	संघ सशर्त चालु
७	२७१,२०८१।०३।१३	बुढीगंगा सीप विकास केन्द्र	कर्मचारी आवास तथा प्रशासकीय भवन पार्टसन	आरएन निर्माण सेवा, बाजुरा	५३९८८०	संघ सशर्त चालु
जम्मा					८७३८१४	
					प्रमाण पेश नगरेको	८,७३,८१४

३७ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिकाका १० वडामा २० योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष १०३ जनालाई औसत १०० दिनले १०३०० दिन रोजगारी उपलब्ध गराई रु ६५,९९,००७।९० श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । नगरपालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । अतः कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ३७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३८ करकट्टी नभएको

आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८९ भुक्तानीमा करकट्टी सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । नगरपालिकाले अनुसूचीमा उल्लेख चालु तथा पूँजीगत शीर्षक अन्तर्गतमा भुक्तानीमा नियमानुसार करकट्टी गरेको देखिएन । अतः नियमानुसार कट्टी गर्नुपर्ने जम्मा रु. २,४३,८७१।०० सम्बन्धितबाट असुल गरी दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ३८ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

प्रमाण पेश नगरेको	२,४३,८७१
-------------------	----------

३९ भुकम्प प्रभावित घरपरिवार अस्थायी आवास कार्यक्रम

भुकम्पबाट प्रभावित घरपरिवारलाई अस्थायी आवास निर्माण अनुदान कार्यविधि, २०८० को बुदा नं ३ बमोजिम छनोट भएका लाभग्राहीलाई अस्थायी आवास अनुदान कार्यविधिको दफा ४(१) मा पहिलो किस्ता वापत रु. २५,०००।०० दिने र पहिलो

किस्ताबाट अस्थायी आवास निर्माण भइरहेको कामको दुई तर्फको मोहोडाको फोटो सहितको प्रक्रिया पूरा गरी स्थानीय तहको सिफारिस समेतका आधारमा दोस्रो किस्ताबाट रु. २५,०००।०० का दरले भुक्तानी गर्ने व्यवस्था छ। साथै कार्यविधिको बुँदा नं ५(४) ले पहिलो किस्ता लिई समयमै निर्माण कार्य सम्पन्न नगरेमा सरकारी बाँकीसरह असुल गर्ने व्यवस्था गरेको छ। नगरपालिकाले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट २०८० मंसिर महिनामा प्राप्त गरेको रु. १,०२,२५,०००।०० बाट पहिलो किस्ताको लागि छनौट भएका ४०९ प्रभावितमध्येबाट ३६० प्रभावितले रु. २५,०००।०० का दरले जम्मा रु. ९०,००,०००।०० प्राप्त गरेको छन् भने बाँकी ४९ जना प्रभावितहरूको रु. १२,२५,०००।०० नगरपालिकाको प्रकोप व्यवस्थापन कोष खातामा मौज्जात रहेको छ । पहिलो किस्ता भुक्तानी लगी अस्थायी आवास समयमा बनाए/नबनाएको तथा आवास प्रयोजनको लागि प्रयोग भए/नभएको भनी नगरपालिकाबाट अनुगमन भएको छैन। अनुदान रकमको उपयोग भए/नभएको यकिन गरी दोस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि आवश्यक प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्दछ ।

४० सामाजिक सुरक्षा

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ५ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैङ्कमार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यविधिको दफा २६ मा कुनै आर्थिक वर्षमा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमका लागि निकास भएकको रकम सो आर्थिक वर्षमा खर्च नभए सङ्घीय सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले नगरपालिकामै रहेको सिद्धार्थ लिमिटेड बैङ्कमार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आएको देखिन्छ। नगरपालिकाले पहिलो किस्तामा ४५३७ लाभग्राहीहरूलाई रु. २,६६,७२,७५४।००, दोस्रो किस्तामा ४५९७ लाभग्राहीहरूलाई रु. २,६८,९९,९५५।००, तेस्रो किस्तामा ४५९४ लाभग्राहीहरूलाई रु. २,६९,९२,५५६।०० र चौथो किस्तामा ४५९० लाभग्राहीहरूलाई रु. २,७७,९४,४०२।०० गरी जम्मा रु. १०,८९,९९,६६७।०० वितरण गरेको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा सम्बन्धित बैङ्कमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको सूचना लिँदा बैङ्कलाई निकास भएकको रकममध्ये बाँकी रहेको रकम रु. १,६०,६२८।०० समयमै संघीय संचितकोषमा फिर्ता गरेको छ ।

सामाजिक सुरक्षा प्रथम किस्ता लाभग्राही				सामाजिक सुरक्षा दोस्रो किस्ता लाभग्राही			
वडा नं.	सङ्ख्या	रकम	कैफियत	वडा नं.	सङ्ख्या	रकम	कैफियत
१	५६५	३११६७२१		१	५७४	३१५४२६७	
२	५७६	३१४३९५४		२	५७९	३१८९८२५	
३	४३२	२६५५६८३		३	४४२	२६७१८२६	
४	५१०	२९५३०६९		४	५१९	३००२७१३	
५	३११	२०६२६३२		५	३१९	२०७३६८४	
६	२८०	१६२७५८९		६	२८९	१६७२६८७	
७	४८१	२६८६०७४		७	४७१	२६५६२४३	
८	३०१	१६९७४६८		८	३०१	१६८९७४९	
९	४६२	३०२२५०१		९	४८४	३००९१७२	
१०	६१९	३७०७०६३		१०	६१९	३६९९७८९	
जम्मा	४५३७	२६६७२७५४		जम्मा	४५९७	२६८१९९५५	
सामाजिक सुरक्षा तेस्रो किस्ता लाभग्राही				सामाजिक सुरक्षा चौथो किस्ता लाभग्राही			
वडा नं.	सङ्ख्या	रकम	कैफियत	वडा नं.	सङ्ख्या	रकम	कैफियत
१	५८२	३२२१०८८		१	५८३	३२८३५०२	
२	५६९	३२०८२३३		२	५६५	३२२७९६१	
३	४५४	२७३०३१९		३	४५२	३२२७९६१	
४	५२७	३०१४२७०		४	५३६	३०६८५२०	
५	३२२	२०७५१२६		५	३२७	२१०२७१९	
६	२८७	१६८४०५३		६	२९०	१६६७८५६	
७	४६८	२६१७६८२		७	४८०	२७२०३९०	
८	२९९	१७०५०२०		८	२८९	१६८३६७६	
९	४८०	३०४४७१७		९	४७६	३०४१७४९	
१०	६०६	३६९२०४८		१०	५९२	३६९००६८	
जम्मा	४५९४	२६९९२५५६		जम्मा	४५९०	२७७१४४०२	

४१ स्यानिटरी प्याड

स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ को दफा ४ मा नगरपालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक, चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ। नगरपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरूको संख्या १६५० जना रहेका छ। नगरपालिकाले ठेकामार्फत एमडि सेनेटेसन ईण्डस्ट्रिजबाट ३३,००० थान स्यानिटरी प्याड रु. ७,६०,०००.०० (मू.अ.कर समेत) मा खरिद गरेको छ। नगरपालिकाले गत विगतको खपतलाई आधार मानी समयमै उचित परिमाणमा खरिद गरेको देखिन्छ। खरिद गरिएका प्याडहरू सबै विद्यालयहरूमा हस्तान्तरण गरेको छ।

४२ स्यानिटरी प्याड डिस्पोजल मेशिन

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा दश लाख सम्मको मालसामान खरिद सोझै खरिद गर्न सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले सामुदायिक विद्यालयका लागि सेनिटरी प्याड डिस्पोजल मेशिन खरिद गर्दा ३ जना आपूर्तिकर्ताको दरभाउपत्र माग गरी सबैभन्दा कम दर राख्ने शुभम सर्जिकल सप्लायर्स, धनगढी (६१७५२६२८९) बाट रु. ५३,०००।०० का दरले २० वटा डिस्पोजल मेशिन खरिद गरी गो.भौ.नं. ३१३(संघ सशर्त चालु), २०८१।०३।२३ मार्फत रु.११,९७,८००।०० भुक्तानी दिएको देखिन्छ । नगरपालिका मातहतमा २९ वटा सामुदायिक विद्यालय रहेकोमा २० वटा डिस्पोजल मेशिन खरिद गरेको देखिन्छ । वर्षान्तमा खरिद गरिएको यस डिस्पोजल मेशिन कति संख्यामा आवश्यक हो, सो यकिन हुने प्रमाण समेत प्राप्त हुन सकेन। साथै डिस्पोजल मेशिनको वितरण भर्पाई समेत पेश हुन नआएकोले वितरण गरेको भर्पाई पेश हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	११,९७,८००
-------------------	-----------

४३ शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्ति

स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न तहका २९ सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ:

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	स्थायी शिक्षक	स्वीकृत दरबन्दी	राहत संख्या	दरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी संख्या
१	भानोदय मा. वि. नौविस	१६		३		२३	४ (उमावि)	९३१
२	पशुपति मा.वि. ताप्रा	१२		२		१८	५ (४ उमावि)	४५७
३	त्रिशक्ति मा.वि. बाहविस	१३		५		१८	०	७३७
४	भगवती मा.वि. सेलापाखा	३		३		६	०	३७५
५	शारदा मा.वि.बडेलीचौर	६		४		१०	२	४८८
६	सिंगाडा मा.वि. सिंगाडा	५		४		९	०	४६५
७	धुरालसैन मा.वि.डुग्री	६		१		७	१	२८८
८	थुमा मा.वि.थुमा	७		४		११	०	२८०
९	दुधिर आ.वि. जुवापानी	४		०		४	०	२०१
१०	बजेडी आ.वि. बजेडी	४		१		५	०	१६१
११	कुडी आ.वि. जैमलेचौका	४		०		४	१	१८५
१२	चैतेपिपल सुर्योदय आ.वि. ताप्रा	४		३		७	०	२५०
१३	राजेन्द्र आ.वि. खोडालबाडा	४		१		५	०	१७०
१४	त्रिपुरासुन्दरी आ.वि. किमगाउ	२		१		३	०	७६
१५	शान्तीकोट भगवती आ.वि. बाहविस	२		१		३		७८
१६	गिरीखेल्ले आ.वि. मोटाबाडा	३		१		४		१५३
१७	कुडीकोट आ.वि. कुडी	१		१		२		१११
१८	शिवशंकर आ.वि. नडाड	२		१		३		७६
१९	जनप्रभात आ.वि. अम्कोट	२		१		३		९६
२०	बसन्त बालमैत्री आ.वि. बहमतोला	१		२		३		८०
२१	बहालिकोट आ.वि. बसाली	२		१		३		९९
२२	ब्रह्मदेवस्थली आ.वि. मुसि	०		१		१		५३
२३	महेन्द्र आ.वि.बानेगाँउ	४		१		५		११०
२४	झालि आ.वि. झाली	१		१		२		१२०
२५	नमूना आ.वि. खारेखेत	१		०		१		८२
२६	भिमेश्वर आ.वि. नुवाकोट	१		०		१		६४
२७	सायल आ.वि. सायल	१		१		२		७३
२८	सत्यवादी आ.वि. पिपलचौर	३		०		३		७३
२९	बाझपाटा आ.वि. निमनि	०		०		०	०	५०
जम्मा		११४		४४		१६६	१३	६३८२

४४ बैदेशिक भ्रमण

नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७५।६।५ को निर्णयले स्थानीय तहका पदाधिकारीको विदेश भ्रमण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ को निर्देशिका नं. ४ मा पदाधिकारीको विदेश भ्रमण गर्दा जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख र महानगरपालिकाका प्रमुखको हकमा नेपाल सरकार र अन्य पदाधिकारीको संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले विदेश भ्रमणको मनोनयन गर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाका नगरप्रमुख श्री राम बहादुर बानियाँले च.नं. १५२,२०८०।८।२४ मा भ्रमणको उद्देश्यमा शिक्षा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय भ्रमण कायम गरी २०८०।८।२४ देखि २०८०।९।९ सम्मको भ्रमण आदेश आफै स्वीकृत The First Road Chinese and Overseas Partner Exchange Conference कार्यक्रमको अध्ययन अवलोकन भ्रमणका लागि गरी मित्रराष्ट्र चीनको वैदेशिक भ्रमणमा गएको देखिन्छ । गो.भौ. नं. ३७१ (न.पा. चालु खर्च खाता), २०८०।११।०२ मार्फत निज नगर प्रमुखलाई रु. ४,९२,६५०।०० भुक्तानी गएको छ तर संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले विदेश भ्रमणको लागि मनोनयन गरेको पत्र लेखापरीक्षणको क्रममा पेश हुन आएन । अतः नियम विपरीत भएको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	४,९२,६५०
--------------	----------

४५ बढी भुक्तानी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा सरकारी रकमको खर्च लेख्नुअघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिलभर्पाईको रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवं कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानबाट दुधिर आधारभूत विद्यालयलाई गो.भौ.नं. २२८ (संघ सशर्त चालु), २०८१।०३।२१ मार्फत दिएको रु. ६,५०,०००।०० को भुक्तानीमा रु. २१,३८०।०० बिल भर्पाई कम भएको देखिन्छ । अतः विलभन्दा बढी भुक्तानी भएको रकम सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२१,३८०
-----------------	--------

४६ औषधी खरिद

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ (२) मा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सीमित हुने गरी टुक्रा-टुक्रा पारी खरिद गर्नु हुदैन भन्ने व्यवस्था छ । साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ मा २५ लाख रुपैयासम्मको औषधीजन्य मालसामान त्यस्तो मालसामानको उत्पादकले राष्ट्रियस्तरको सूचना प्रकाशन गरी तोकिएको मूल्यमा सोझै र २५ लाख रुपैया देखि ५० लाख रुपैयासम्मको हकमा सिलवन्दी दरभाउपत्रको माध्यमबाट र सो भन्दा माथि बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकालाई आवश्यक पर्ने औषधी पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति, म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र निःशुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १८ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । पालिकाले यस आर्थिक वर्षमा संघ सशर्त अनुदानबाट रु. १२,७४,०००।०० र नगरपालिका स्वास्थ्य बजेट उपशीर्षकबाट रु. १५,००,०००।०० गरी जम्मा रु. २७,७४,०००।०० को औषधी खरिद गरेको छ । आपूर्ति हुने

औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्रीमा उल्लेखित सूचना पूर्ण रुपमा रहेको देखिंदैन । साथै औषधीको प्रयोग र मौज्जात समेत यकिन हुन सकेन । अतः पालिकाले औषधी खरिद, उपयोग र मौज्जातको अवस्था यकिन गरी औषधी खरिद कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ ।

४७ पारिश्रमिक कर

आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ मा पटके आम्दानीमा १५ प्रतिशत कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले स्वास्थ्यकर्मीलाई इम्प्लान्ट तालिम कार्यक्रमको गो.भौ.नं. १९(संघ सशर्त चालु), २०८०।०६।२९ मार्फत स्वास्थ्य संयोजक दिपक बहादुर शाहलाई दिएको रु. १,९५,८५५।०० भुक्तानीमा नियमानुसारको पारिश्रमिक करकट्टी वापतको रु. ५,७९०।०० दाखिला भएको देखिएन । अतः दाखिला हुन छुट भएको पारिश्रमिक करकट्टी दाखिला गरी प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	५,७९०
-------------------	-------

४८ गुणस्तर परीक्षण

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९ को उपनियम २ मा लागत अनुमान तयार गर्दा गुणस्तर परीक्षणको छुट्टै आइटम बनाई लागत अनुमानमा समावेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण कार्य गराउँदा अधिकांशमा गुणस्तर परिक्षण गरेको छैन । निर्माण कार्यको गुणस्तर परिक्षण नगर्दा निर्माण सामाग्री र सम्पन्न कार्य गुणस्तरयुक्त छ भनी आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । नियममा तोकिए अनुसार सबै निर्माण कार्यको गुणस्तर परिक्षण गर्नुपर्दछ ।

४९ सीप विकास केन्द्र घेरावार निर्माण: (१४९-२०८१-१-२०):

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ मा बिल वा बीजकको भुक्तानी सम्बन्धी व्यवस्था छ । सो व्यवस्था बमोजिम भुक्तानी दिँदा नियमानुसार बिल बीजकबाट कट्टी गर्नुपर्ने रकमहरू कट्टी गरी भुक्तानी दिनुपर्दछ । नगरपालिकाले सीप विकास केन्द्र घेरावार निर्माणको पहिलो रनिङ्ग बिलवापतको रकम रु. ४३,६८,३४४।१४ निर्माण व्यवसायी जि. आर. कन्स्ट्रक्सन(६१५९४००९२) लाई भुक्तानी दिँदा नियमानुसार कट्टी गर्नुपर्ने तपशील बमोजिमका शीर्षकहरूमा रु. १,३१,६४३।०० कम रकमकट्टी हुन गएको देखिन्छ । अतः कम कट्टी भएको रकम दाखिला गरी प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

क्र.सं.	शीर्षक	हुनुपर्ने रकम	भएको रकम	छुट भएको रकम
१	५ प्रतिशत धरौटी	१९३२९०	१३००००	६३२९०
२	१.५ प्रतिशत अग्रीम आयकर	५७९८७	३९०००	१८९८७
३	३० प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि कर	१५०७६६	१०१४००	४९३६६
जम्मा		४०२०४३	२७०४००	१३१६४३

प्रमाण पेश नगरेको	१,३१,६४३
-------------------	----------

५० प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ्ग बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उपभोक्ता समितिहरूबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरूमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बराबर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ । लागत अनुमान बराबर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन । प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नमर्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिङ नमर्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।

५१ म्याद थप

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२० मा खरिद सम्झौता बमोजिमको काम सम्झौताको अवधिभित्र पूरा गर्न नसकेमा निर्माण व्यवसायीले सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा निवेदन दिनुपर्ने र कार्यालयले सो निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी कारण उचित लागेमा म्याद थप गर्न सक्ने व्यवस्था छ । म्याद थप गर्नुअघि सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले समयमा नै काम सम्पन्न गर्न भर मन्दुर प्रयास गरे/नगरेको, काबुबाहिरको परिस्थिति भए/नभएको, कार्यालयले उपलब्ध गराउनु पर्ने कुराहरु उपलब्ध गराए/नगराएको जस्ता कुराहरुको विश्लेषण गरेर मात्र खरिद सम्झौताको म्याद थप गर्नुपर्ने कुरा पनि सोही नियममा उल्लेख छ । नगरपालिकाले म्याद थप गर्नु अगाडि यी कुराहरुको बारेमा विश्लेषण नगरी एकपटक म्याद थप गरेपश्चात पनि पटकपटक एउटै कारण देखाई म्याद थप गर्ने गरेको छ । निर्माण व्यवसायीले म्याद थपको निवेदन दिँदा थपिएको समयमा काम सम्पन्न गर्न सक्ने उल्लेख गरी म्याद थप गरेतापनि सो अवधिमा काम सम्पन्न नगरी पुनः सोही व्यहोरा दोहोर्‍याई निवेदन दिने गरेको र कार्यालयले पनि पुनः म्याद थप गरिदिने गरेको छ । तर निर्माण व्यवसायीले काममा कुनै प्रगति नगरेको अवस्थामा पनि नियम १२१ अनुसार पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति नलिई म्याद थप गर्नाले निर्माण व्यवसायीले काम सम्पन्न गर्न चासो दिने गरेको देखिएन । अतः नगरपालिकाले समयमा नै काम नसक्ने निर्माण व्यवसायीको हकमा पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लिई सम्झौता अनुसारको काम समयमा नै सम्पन्न गर्न सो निर्माण व्यवसायीलाई जिम्मेवार बनाउनुपर्दछ । नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार म्याद थपका विवरण देहाय बमोजिम छः

ठेक्का नं	ठेक्काको विवरण	सम्झौता मिति	सम्झौता रकम	सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति	हाल सम्मको भुक्तानी	म्याद थप अवधि	सुरु अवधिको म्याद थप प्रतिशत
BM/NCB/W/05/2080.081	ब्राह्मन्तेला खेल मैदान निर्माण	२०८०। १० । २८	८७५३२२९। ४४	२०८१। ३१ । १५	७६९८४८९। ९८	२०८१। ०८ । ३०	१००
BM/NCB/W/06/2080.081	शिप विकास केन्द्र	२०८०। ११ । २७	८०९३०७७। १३	२०८१। ३१ । १५	५५८५३६०। ८३	२०८१। ०८ । ३०	१००

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०८०/८१

कार्यालय र स्थान : बुढिगंगा नगरपालिका, बाजुरा , बुढीगंगा नगरपालिका , बाजुरा

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
----	-----	--------------------	----------------------

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेशकी
६३१,५८०	३३,८५७,७६४.८४	६,९४८,७७२.७७	०	०	०
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजु रु.					४१,४३८,११७.६१
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फर्क्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					०
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजु रु.					०
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजु रु.					४१,४३८,११७.६१

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		१५१५२३६८४.५९	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३४३३८५१००.४	चालु खर्च	३६२९४४१६९.१६
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२५५१५७५६	पूँजीगत खर्च	१९२५४७४५८.२९
राजश्व बाँडफाँट	८१५९२८५३.५	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	२२६८८७९०.९८
आन्तरिक आय	२३८३५९७.६६		
अन्य आय	०.०		
कुल आय	४५२८७७३०७.५६	कुल खर्च	५७८१८०४१८.४३
बाँकी मौज्दात		२६२२०५७३.७२	

अनुसूची - २

बेरुजु दफा १३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च				आषाढ महिनाको खर्च
		प्रथम	दोस्रो	तेश्रो	चौथो	
पूँजीगत खर्चतर्फ	१९२५४७४५८.२७	५२७४०२४.७२	३१४८५४७८.५८	६९४२२६७७.६९	८६२९५२७७.२८	३०९०७०३८.२८
प्रतिशत	८६.१	२.३५	१४.०७	३१.०७	३८.५८	१३.८२
चालु खर्च तर्फ	३६२९४४१६९.१६	६९६४५६९५.०४	६००८६८४६.९२	९०८२०१८०.०३	१४२३९१४४७.१७	७९१०५९०८.२६
प्रतिशत	९१.३१	१७.५२	१५.११	२२.८४	३५.८२	१९.९
कूल खर्च प्रतिशत	८९.४३	१२.०६	१४.७४	२५.८१	३६.८१	१७.७१

बेरुजु दफा १४ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ४

बजेट उपशीर्षक: ८०७६९४०३११० नगर प्रमुख लक्षित कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यक्रम/ आयोजना/ क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन	खर्च	खर्च (%)	मौज्दात
१	महिला उद्यमिहरुलाई उत्पादनमा आधारित सामाग्री सहयोग / खोर निर्माण	२२५२२	५,००,०००.००	०.००	०.००	५,००,०००.००
२	हिंसा पिडित महिला दलित बालबालिकाका लागि आत्मनिर्भरता कार्यक्रम बु. न. पा. १ देखि १०	२२५२२	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
३	डेरि उद्योग स्थापना तथा बेलकाटिया माछा पोखरि निर्माण बु. न. पा. ६	२२५२२	५,००,०००.००	२,१२,०००.००	४२.४०	२,८८,०००.००
४	एकल महिला तथा एच आइ भि संक्रमितका लागि आय आर्जन कार्यक्रम	२२५२२	५,००,०००.००	४,९९,०००.००	९९.८०	१,०००.००
५	बु. न. पा. १,२,३,४,७,८,९ र १० मा फाइवर नेट विस्तार	२२५२२	५,००,०००.००	०.००	०.००	५,००,०००.००
६	दलित नेटवर्क सिप विकास युवा लक्षित कार्यक्रम	२५२२२	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
७	जडिपानी खा. पा. मर्मत बु. न. पा. ६	३११५६	५,००,०००.००	४,५५,३१८.००	९१.०६	४४,६८२.००
८	फालशैन सार्वजनिक शौचालय निर्माण बु. न. पा. ६	३११५८	२,००,०००.००	२,००,०००.००	१००.००	०.००
९	वडिमालिका क्याम्पसमा छात्रा शौचालय निर्माण	३११५८	५,००,०००.००	४,१३,४७७.००	८२.७०	८६,५२३.००
१०	साहु बाडा बलैमण्टा चौपाडि निर्माण तथा पि सि सि बाटो निर्माण बु. न. पा. ४	३११५९	३,००,०००.००	२,८१,३८४.००	९३.७९	१८,६१६.००
११	घटालमाण्डौ पि. सि. सि. बाटो निर्माण र धर्मशाला कुरुवा घर निर्माण	३११५९	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
१२	लाग्यापानि मुल सुधार तथा तटवन्धन बु. न. पा. ७	३११५९	५,००,०००.००	४,७६,२७७.००	९५.२६	२३,७२३.००
१३	रिडारुख देखि गिरिखेल्ले सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ८	३११५९	५,००,०००.००	४,७५,९५२.००	९५.१९	२४,०४८.००
१४	प्रतिक्षालय सहितको शौचालय निर्माण बु न पा १० मालिका वजार	३११५९	५,००,०००.००	४,७९,०००.००	९५.८०	२१,०००.००
१५	माथिल्लो काप्रितोला भिमुगाँउ पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ९	३११५९	५,००,०००.००	४,७६,०६२.००	९५.२१	२३,९३८.००
१६	शान्त्रिकोट भगवति मन्दिर घेरवार तथा फिल्ड निर्माण बु न पा १०	३११५९	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
१७	फालशैन देखि नुवाघर पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ५	३११५९	१०,००,०००.००	९,५६,१३५.००	९५.६१	४३,८६५.००
१८	कपलधारा देखि लमपडा सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ६	३११५९	०.००	०.००	०.००	०.००
१९	गैडा खोला लाटामाण्डौ हुदै माथिल्लो बदेडा दलित टोल सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा १०	३११५९	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
२०	सिंगाडा सबैटोल पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा १०	३११५९	१०,००,०००.००	१०,००,०००.००	१००.००	०.००
२१	तल्लो जुवापानि सबै पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ९	३११५९	५,००,०००.००	४,९१,३७७.००	९८.२८	८,६२३.००
२२	धुरालशैन मा वि घेरवार वडा न १	३११५९	१०,००,०००.००	९,५६,५००.००	९५.६५	४३,५००.००
२३	वडा बाडा देखि दिपु सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ८	३११५९	१०,००,०००.००	१०,००,०००.००	१००.००	०.००
२४	वडा कार्यालय घेरवार बु न पा ३	३११५९	१०,००,०००.००	९,४७,०००.००	९४.७०	५३,०००.००
२५	वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्था भवन घेरवार बु न पा १	३११५९	१०,००,०००.००	९,६७,५१७.००	९६.७५	३२,४८३.००
२६	डुङ्ग्री तोला पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ९	३११५९	५,००,०००.००	४,९८,६५३.००	९९.७३	१,३४७.००

२७	बेताल माडौं मनिदिर प्लास्टर फिल्ड निर्माण तथा गजुर निर्माण वडा न ७	३११५९	५,००,०००.००	४,७७,५७७.००	९५.५२	२२,४२३.००
२८	उखेडा बाडा दलित टोल चौपाडि निर्माण बु न पा ३	३११५९	५,००,०००.००	४,५५,९५०.००	९१.१९	४४,०५०.००
२९	जुवापानि लामा काप्रा देखि पधेरा सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ९	३११५९	०.००	०.००	०.००	०.००
३०	ताँप्रा गाँउ सबै टोलहरुमा पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा २	३११५९	१०,००,०००.००	१०,००,०००.००	१००.००	०.००
३१	सेरालावाडा इसिडि फिल्ड निर्माण बु न पा ९	३११५९	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
३२	कोटवाडा देखि भुसि खेलना सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ५	३११५९	५,००,०००.००	०.००	०.००	५,००,०००.००
३३	गौमति धारा तटबन्धन तथा बाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००.००	४,९६,९२०.००	९९.३८	३,०८०.००
३४	दलित टोल दमाइ बाडा पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ३	३११५९	३,००,०००.००	२,८८,०००.००	९६.००	१२,०००.००
३५	जोगिपनेरा पिपल चौतारा निर्माण र काटेखेत खा पा मर्मत बु न पा ८	३११५९	५,००,०००.००	५,००,०००.००	१००.००	०.००
३६	माथिल्लो झालि गाँउ टोल पि सि सि बाटो निर्माण	३११५९	५,००,०००.००	४,७५,९०७.००	९५.१८	२४,०९३.००
३७	तेसिगड दलित टोल पि सि सि बाटो र पारिघर चौतारा निर्माण	३११५९	५,००,०००.००	४,३३,३४४.००	८६.६७	६६,६५६.००
३८	देनसायल रामलिला मैदान तथा शौचालय निर्माण	३११५९	५,००,०००.००	४,९७,२७९.००	९९.४६	२,७२१.००
३९	खापर माण्डौं मन्दिर निर्माण बु न पा ९	३११५९	७,००,०००.००	०.००	०.००	७,००,०००.००
४०	कावडा देखि बनसे सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ४	३११५९	५,००,०००.००	४,८२,००६.००	९६.४०	१७,९९४.००
४१	तल्लो सायल सामुदायिक भवन तथा कृयाघर निर्माण बु न पा ६	३११५९	५,००,०००.००	४,८५,२७६.००	९७.०६	१४,७२४.००
४२	चैतेपिपल सुर्यदय आ वि निर्माण वडा न ३	३११५९	५,००,०००.००	४,९७,५००.००	९९.५०	२,५००.००
४३	फपराडि तटबन्धन योजना	३११५९	२,५०,०००.००	२,३२,३३०.००	९२.९३	१७,६७०.००
४४	निमनि जोड्ने सडकको ट्रयाक निर्माण	३११५९	५,००,०००.००	४,७०,५००.००	९४.१०	२९,५००.००
४५	नमुना स्कुल देखि माथिल्लो खारेखेत सम्म पि सि सि बाटो निर्माण बु न पा ७	३११५९	५,००,०००.००	४,७४,९४१.००	९४.९९	२५,०५९.००
४६	बाँम्का प्रतिकालय निर्माण बु न पा ६	३११५९	५,००,०००.००	४,८०,०००.००	९६.००	२०,०००.००
कुल जम्मा			२,४७,५०,०००.००	२,१५,३३,१८२.००	८७	३२,१६,८१८.००

बेरुजु दफा २३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ५

क्र.सं.	नाम	निर्माण भएको आ. व .
१	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति	२०७९
२	बालकोष स्थापना र परिचालन कार्यविधि	२०७९
३	बाल क्लब स्थापना दर्ता र कार्यान्वयन कार्यविधि	२०७९
४	महिला समूह, महिला समिति तथा निगरानी समिति संचालन कार्यविधि	२०७९
५	नगर शिक्षक छनोट कार्यविधि	२०७९
६	खेलकुद तथा संगित प्रशिक्षक छनोट कार्यविधि	२०७९
७	स्थानिय तहको बालअधिकार संरक्षण तथा सम्बर्धन कार्यविधि	२०७९
८	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी कार्यविधि	२०७९
९	लैंगिक हिंसा पिडित तथा अति विपन्न परिवारलाई पुनस्थापना गर्नका लागि सहयोग कार्यविधि	२०७९
१०	सामाजिक विभेद निवारण सम्बन्धी नीति	२०७९
११	अपाङ्गता भएका व्यक्तीको स्थानिय नीति	२०७९
१२	नगरपालिका क्षमता विकास योजना	२०७९
१२	जनप्रतिनिधि कर्मचारी क्षमता विकास नीति	२०७९
१३	वार्षिक खरिद गुरु योजना	२०७९
१४	बजार व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
१५	स्थानिय तह मेलमिलाप नीति	२०७९
१६	जोखिम संवेदनशिल भू उपयोग योजना तथा कार्यक्रम	२०७९
१७	भौतिक पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक निजि साझेदारी नीति	२०७९
१८	योजनाहरुको वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन	२०७९
१९	फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
२०	वातावरणमैत्री स्थानिय नीति	२०७९
२१	जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन	२०७९
२२	वातावरण संरक्षण सम्बन्धी नीति	२०७९
२३	अन्तर सरकार समन्वय सम्बन्धी नीति	२०७९
२४	अन्तर स्थानिय तह समन्वय तथा सहकार्य सम्बन्धी नीति	२०७९
२५	एकिकृत सम्पत्ति कर व्यवस्थापन ऐन	२०७५
२६	सिप विकास केन्द्र संचालन मामदण्ड	२०७९
२७	स्वास्थ्य नीति स्वास्थ्य ऐन	२०७९

२८	अनुदान वितरण कार्यविधि	२०७९
२९	आर्थिक सहायता कार्यविधि	२०७९
३०	कन्ट्रिन्जेन्सि व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७७
३१	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण नीति	२०७९
३२	दिगो विकास स्थानियकरण कार्यविधि	२०७९
३३	लागु औषध दुर्वेशनि नियन्त्रण कार्ययोजना	२०७९
३४	मोटरसाईकल र ईन्धन व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७४
३५	बुढीगंगा नगरपालिका सिप विकास तथा प्रशिक्षण केन्द्र कार्यविधि २०७९	२०७९
३६	बुढीगंगा नगरपालिका व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण सम्बन्धि कार्यविधि	२०७९
३७	बुढीगंगा नगरपालिका हेभि ईकुमेन्ट संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
३८	जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी नीति	२०७९
३९	बुढीगंगा नगरपालिका संस्था दर्ता ऐन	२०७९
४०	विषयगत समितिको कार्यसंचालन कार्यविधि	२०७९
४१	बजार व्यवस्थापन ऐन	२०७४
४२	बुढीगंगा नगरपालिका योजना अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण संबन्धी कार्यविधि	२०७९
४३	बुढीगंगा नगरपालिका सहकारी ऐन २०७४	२०७४
४४	घ वर्गको निर्माण व्यवसायी ईजाजत पत्र तथा नविकरण सम्बन्धी कार्यविधि	२०७४
४५	बुढीगंगा नगरपालिका कार्यविभाजन नियमावली	२०७४
४६	नगर कार्यपालिका बैठक संचालन सम्बन्धी नीति	२०७४
४७	नगरसभा संचालन कार्यविधि	२०७४
४८	करार प्राविधिक कर्मचारी भर्ना तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७४
४९	उपभोक्ता समिति परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७४
५०	बुढीगंगा नगरपालिका व्यवसाय दर्ता ऐन	२०७९
५१	बुढीगंगा नगरपालिका एफ एम रेडियो संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७४
५२	बुढीगंगा नगरपालिका कार्यसम्पादन नियमावली	२०७४
५३	न्यायिक समिति संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७४
५४	बुढीगंगा नगरपालिका मेलमिलापकर्ता व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
५५	शिक्षा ऐन तथा नियमावली	२०७९
५६	नगर अंग्रेजी शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९

५७	प्राकृतिक सोत संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
५८	आन्तरिक नियन्त्रण तथा खर्च मापदण्ड कार्यविधि	२०७९
५९	खेलकुद विकास समिति संचालन कार्यविधि	२०७९
६०	अटो रिक्सा तथा ई रिक्सा व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यविधि	२०७९
६१	बजार अनुगमन निर्देशिका	२०७९
६२	अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई परिचयपत्र वितरण कार्यविधि	२०७७
६३	उर्जा विकास उपसमिति संचालन कार्यविधि	२०७९
६४	खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धि नीति	२०७९
६५	विषयगत समिति संचालन कार्यविधि	२०७९
६६	राजश्व संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
६७	बुढीगंगा नगरपालिका मर्मत संभार कोष संचालन कार्यविधि	२०७९
६८	लैंगिक हिंसा निवारण कोष संचालन कार्यविधि	२०७८
६९	डि. पि. आर. निर्माण तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७९
७०	बजेट तथा कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७७
७१	टोल विकास समिति संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि	२०७७
७२	दिगो विकास स्थानियकरण कार्यविधि	२०७९
७२	कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि आचारसंहिता कार्यविधि	२०७९
७३	कृषक पेन्सन कार्यविधि	२०७७
७४	विद्यालय समायोजन, तह घटाउने , बढाउने सम्बन्धि कार्यविधि	२०७९
७५	बुढीगंगा नगरपालिका कृषि नीति	२०७९
७६	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि	२०७९

बेरुजु दफा ३७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ६

वडा नं.	कार्यक्रम/ योजना सञ्चालन	रोजगार संख्या	कुल खर्च रकम
१	अमकोट डुङ्ग्री गोरेटो बाटो निर्माण योजना	८	५२९०५६
	कुँडि गोरेटो बाटो मर्मत योजना	४	२६१८५६
२	भेडिखोड बन वृक्षारोपण तथा मर्मत योजना	४	२६१८५६
	ब्रह्मतोला गाउँ देखि बसन्त आ वि सम्म बाटो निर्माण	६	३८०७६०
३	घटालीमाण्डौ कुलो देखि गा वि स भवन सम्म गोरेटो बाटो निर्माण	५	३२७३२०
	रोलेबाडा देखि देन बाडा सम्म बाटो मर्मत	४	२५९१८४
४	तुङ्के चौतारा पर्खाल निर्माण	७	४२२६७९.८६
	तुङ्के चौतारा फिल्ड मर्मत योजना	४	२४०४८०
५	भाँडचौका बन घेरवार तथा मर्मत योजना	५	३३०६६०
	भान चौका बन घेरवार निर्माण	४	२६४५२८
६	सत्यवादि आ वि फिल्ड मर्मत	४	२६१८५६
	सत्यवादि आ वि घेरवार योजना	६	३९२७८४
७	झाली सिमलकोट गोरेटो बाटो निर्माण योजना	७	४५३५७२
	बायल खरेखेत गोरेटो बाटो मर्मत योजना	४	२४०४८०
८	पातलखोला वृक्षारोपण योजना	४	२६४५२८
	राक्सा कालढुङ्गा वृक्षारोपण योजना	६	३९६७९.२
९	वासुरे देखि भल्ला हुदै बिरखम्म सम्म बाटो निर्माण	६	३८४७६८
	स्वास्थ्य घेरवार मर्मत जुवापानी	४	२६४५२८
१०	सिगाडा मा वि देखि ठेक बाडा सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	७	४२०८४०
	थापाई टोल देखि चम्ला सम्म सिँचाई कुलो मर्मत	४	२४०४८०
जम्मा		१०३	६५९९००७.९

बेरुजु दफा ३८ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -७

गो.भौ नं. र मिति	आयोजनाको नाम	कर शीर्षक	भुक्तानी पाउने	रकम	कैफियत
२१७,२०८१।०३।०७	औषधी खरिद	अग्रीम आयकर	के.एम. फार्मसी प्रा.लि.	४६५४	संघ सशर्त चालु
२६६,२०८१।०३।१८	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	पारिश्रमिक कर	दुर्गा गिरीड अनमी	६०३०	संघ सशर्त चालु
३००,२०८१।०३।२२	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	पारिश्रमिक कर	विरेन्द्र बहादुर बिष्ट	१५३२५	संघ सशर्त चालु
३०२,२०८१।०३।२२	स्वास्थ्य कार्यक्रम	पारिश्रमिक कर	विष्णु प्रसाद जैशी, स्वास्थ्य	२९२८३	संघ सशर्त चालु
३०२,२०८१।०३।२२	स्वास्थ्य कार्यक्रम	बहाल कर	विष्णु प्रसाद जैशी, स्वास्थ्य	२७८५२	संघ सशर्त चालु
३०२,२०८१।०३।२२	स्वास्थ्य कार्यक्रम	अग्रीम आयकर	विष्णु प्रसाद जैशी, स्वास्थ्य	४४५६	संघ सशर्त चालु
३०८,२०८१।०३।२३	पोषण संवेदनशील कार्यक्रम	पारिश्रमिक कर	दिपक बहादुर थापा, कर्मचारी	६००	संघ सशर्त चालु
३०८,२०८१।०३।२३	पोषण संवेदनशील कार्यक्रम	अग्रीम आयकर	दिपक बहादुर थापा, कर्मचारी	१६५०	संघ सशर्त चालु
३०८,२०८१।०३।२३	पोषण संवेदनशील कार्यक्रम	बहाल कर	दिपक बहादुर थापा, कर्मचारी	१३००	संघ सशर्त चालु
१३,२०८०।०८।१२	गत आ.व.पेशकी फछ्यौट	बहाल कर	गोविन्द बहादुर थापा	८०००	न.पा. पूँजीगत
१३,२०८०।०८।१२	गत आ.व.पेशकी फछ्यौट	अग्रीम आयकर	गोविन्द बहादुर थापा	२५५०	न.पा. पूँजीगत
३५,२०८०।१२।०८	पिसिसि बाटो निर्माण	अग्रीम आयकर	उपभोक्ता समिति	२७४५	न.पा. पूँजीगत
३५,२०८०।१२।०८	पिसिसि बाटो निर्माण	बहाल कर	उपभोक्ता समिति	३४४०	न.पा. पूँजीगत
३५,२०८०।१२।०८	पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	७१६७	न.पा. पूँजीगत
४६,२०८०।१२।१३	बडा कार्यालय फिल्ड निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	११५७०	न.पा. पूँजीगत
७४,२०८१।०१।२०	बडा कार्यालय घेरावार निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	६७५०	न.पा. पूँजीगत
८५,२०८१।०१।२३	डुङ्ग्रीतोला पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	२८२०	न.पा. पूँजीगत
८६,२०८१।०१।२३	जोगीपनेरा पिपल चौतारा निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	३३१२	न.पा. पूँजीगत
८७,२०८१।०१।२३	भिमगाउँ पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	२५६८	न.पा. पूँजीगत
९९,२०८१।०१।२५	बडाबाडादेखिको पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	६७५०	न.पा. पूँजीगत
१०१,२०८१।०१।२३	तल्लो जुवापानी पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	२५३२	न.पा. पूँजीगत
११४,२०८१।०२।०८	धुरालशैन मा.वि.घेरावार निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	६२३७	न.पा. पूँजीगत
११८,२०८१।०२।०९	घरालमाण्डौ पिसिसि बाटो र कुरूवा घर	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	३५७०	न.पा. पूँजीगत
१२५,२०८१।०२।१३	गैडाखोला देखिको पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	३७५०	न.पा. पूँजीगत
१४२,२०८१।०२।१४	फालासैनदेखिको घेरटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	६०२४	न.पा. पूँजीगत
१५२,२०८१।०२।२३	बडा कार्यालय र स्वास्थ्य भवन घेरावार	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	५२२९	न.पा. पूँजीगत
१५६,२०८१।०२।२४	माथिल्लो झालीगाउँ पिसिसि निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	२७३५	न.पा. पूँजीगत
१७८,२०८१।०३।०४	नमूना स्कूलदेखिको पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	२७१५	न.पा. पूँजीगत

१९६,२०८१।०३।१०	सिगाडा पिसिसि बाटो निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	७७३४	न.पा. पूँजीगत
२०२,२०८१।०३।११	शारदा मा.वि.भवन निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	विद्यालय व्यवस्थापन समिति	८०२५	न.पा. पूँजीगत
२०८,२०८१।०३।१२	देनसाथल खेलकुद मैदान निर्माण	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	२८४८	न.पा. पूँजीगत
२४६,२०८१।०३।२४	त्रिशक्तिदेखिको सडक मर्मत	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	९९१२	न.पा. पूँजीगत
२४९,२०८१।०३।२४	जाडेपानी खानेपानी मर्मत	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	५५५६	न.पा. पूँजीगत
२,२०८१।०३।२४	सिगाडा देखिको सडक स्तरोन्नति	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	१०७६७	विविध खर्च खाता
४,२०८१।०३।२४	करकल्यादेखि खारेखेत सडक मर्मत	सामाजिक सुरक्षा कर	उपभोक्ता समिति	८४१५	विविध खर्च खाता
२५२,२०८१।०३।२४	ब्रम्हतोला खेलकुद मैदान निर्माण	बहाल कर	उपभोक्ता समिति	९०००	न.पा. पूँजीगत
जम्मा				२४३८७१	

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानून तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी समयमै पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को उपधारा ७ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानून बमोजिम हुने उल्लेख भएकोमा कतिपय प्रदेश र स्थानीय तहले यस सम्बन्धी कानून निर्माण गर्दा संघीय कानूनसँग सामाज्यस्यता कायम नगरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिएको हुनुपर्दछ।
- स्थानीय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानून बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानूनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ। अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ। यस्ता संस्थाहरू विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुनु पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ। निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकास दिनुपर्दछ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।
- उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा खरिद सम्झौतामा तोकिए बमोजिमको जनसहभागिताको अंश समितिबाट व्यहोर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा कतिपय काममा सो अंश व्यहोरेको यकिन नगरी भुक्तानी दिएकोले सम्बन्धित कर्मचारीलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ।
- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ। नाफामूलक संस्थालाई अनुदान वितरण गर्नु हुँदैन।
- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्यौट गर्नुपर्दछ।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्यौटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ। लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्यौट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।
- सरकारी पेशकी बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेशकीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्यौट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- जिन्सी सामग्री, यन्त्र उपकरण तथा औजारहरू आवश्यकता र औचित्यका आधारमा खरिद गरी उपयोगको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ। मौज्जातमा रहेका यन्त्र, उपकरण र औजार मर्मत सम्भार गरी उपयोग हुन नसक्ने अवस्था एकीन गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ। तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रूपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग - अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलब्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ।
- सेवाग्राही समेतको योगदानमा आधारित रही विभिन्न कोषको स्थापना भएकोमा यस्ता कोषको रकम खर्च गर्दा सेवाग्राहीको हित संरक्षण भएको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ।
- संघ र प्रदेशबाट प्राप्त अनुदानमध्ये खर्च नभई वर्षान्तमा बाँकी रहेको मौज्जात आर्थिक वर्ष समाप्तिपश्चात् समेत फिर्ता हुँदा खर्चमा यथार्थता नदेखिएकोले सोमा सुधार गर्नुपर्दछ।

- स्थानीय तहहरूमा रहेका भारी यन्त्र उपकरणहरू निःशुल्करूपमा समेत प्रयोग गरेको कारण ती उपकरणबाट प्राप्त आम्दानी भन्दा सञ्चालन खर्च बढी रहेको देखिन्छ। अतः यस्ता उपकरण प्रयोगको शुल्क तोकी प्रयोग गरेको लगबुकको आधारमा शुल्क असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

